

Helse

Fagskolen i Østfold

Oktober 2018

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved fagskolene. Dette gjør vi blant annet ved å godkjenne nye fagområder. NOKUT kan gi en tilbyder fullmakt til selv å opprette utdanningstilbud innenfor et begrenset fagområde. For å få denne fullmakten må fagområdet være godkjent, og tilbydere må oppfylle flere betingelser.

Tilbyder/Utdanningssted:	Fagskolen i Østfold
Fagområdets navn:	Helse
Sakkyndige:	Stein Aarskog Målfrid Bleka Tone Hee Åker Frøydis Nåheim Ana Belen Ortiz Sanchez
Dato for vedtak:	25.10.2018
NOKUTs saksnummer	17/07393

Forord

Fagskoler som oppfyller bestemte vilkår, kan søke akkreditering for et fagområde, og slik få fullmakt til selv å opprette fagskoleutdanninger innen dette fagområdet jf. § 5 i lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven). Akkreditering for fagområde foretas av NOKUT etter § 5-2 i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (studiekvalitetsforskriften) og forskrift om tilsyn med kvaliteten i fagskoleutdanning (fagskoletilsynsforskriften) kapittel 4.

Søknaden er vurdert opp mot gjeldende lov og forskrift på søknadstidspunktet, 31. oktober 2017. Den 1. juli 2018 trådte imidlertid den nye lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) i kraft, og uttrykket «godkjenning» ble erstattet av «akkreditering». De materielle og prosessuelle reglene for godkjenning/akkreditering for fagområde finner vi i studiekvalitetsforskriften og fagskoletilsynsforskriften^[1]. Vurderingen av søknaden er tett knyttet til forskriftsformuleringene, og derfor benytter vi uttrykket «godkjenning» i tilsynsrapporten. I vedtak bruker vi imidlertid uttrykket «akkreditering», ettersom vedtaket er knyttet opp mot lovhjemmelen, som går foran forskriftsteksten.

Herved fremlegges rapport om akkreditering for fagområdet helse og oppvekst fra Fagskolen i Østfold. Vurderingen som er nedfelt i tilsynsrapporten, er igangsatt på bakgrunn av søknad fra Fagskolen i Østfold til søknadsfristen 1. november 2017. Denne rapporten består av rapporten som ble sendt Fagskolen i Østfold etter at søknaden var vurdert av NOKUT og de sakkyndige, fagskolens tilsvaret til vurderingen og den sakkyndige vurderingen av tilsvaret.

NOKUTs konklusjon er at Fagskolen i Østfolds søknad på en tilfredsstillende måte oppfyller kravene i fagskoleloven, fagskoletilsynsforskriften og forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning.

Oslo oktober 2018

Terje Mørland

direktør

^[1] Forskrifter gitt med hjemmel i lov 20. juni 2003 nr. 56 om fagskoleutdanning skal gjelde frem til 31. desember 2019, eller til forskriften blir opphevet, jf. fagskoleloven § 44.

Innhold

1	Rapport til Fagskolen i Østfold etter vurdering av søknad	1
1.1	Informasjon om fagskolen og vurderingsprosessen	1
1.2	Vilkår for å kunne søke fagområdegodkjenning	2
1.3	Krav til fagområdegodkjenning: Institusjonsnivå	8
1.4	Krav til fagområdegodkjenning: Fagområdet, fagmiljø og yrkesfeltet	29
1.5	Konklusjon etter sakkyndig vurdering	44
2	Tilsvarsrunde.....	47
2.1	Administrativ tilleggsvurdering.....	51
2.2	Sakkyndig tilleggsvurdering.....	51
2.3	Endelig konklusjon fra sakkyndig komité	53
3	Vedtak	54
4	Vedlegg.....	55
4.1	Dokumentasjon.....	55
4.2	Sakkyndig komité	56
4.3	Saksgangen i søknadsbehandlingen.....	58

1 Rapport til Fagskolen i Østfold etter vurdering av søknad

1.1 Informasjon om fagskolen og vurderingsprosessen

Fagskolen i Østfold (i rapporten også omtalt som «tilbyder» og FiØ) søkte NOKUT 31.oktober 2017 om godkjenning av fagområdet *helse og oppvekst*. Søknaden gjelder fullmakt til å opprette både stedbaserte og nettbaserte fagskoleutdanninger. Søknaden gjelder også fullmakt til å opprette utdanninger på nye studiesteder.

1.1.1 Fagskolen

Fagskolen i Østfold har eksistert siden 1989 og er en fylkeskommunalt eid skole. Tilbyder fikk sine første fagskoleutdanninger innenfor fagområdet godkjent av NOKUT 23. juni 2006: *Helse, aldring og aktiv omsorg, psykisk helsearbeid og rusarbeid og helseadministrasjon og pasientrettede IKT-systemer*. Frem til 2006 var fagskolen kun tilbyder av tekniske fag. Fra 2006 har skolen økt fagskoletilbudene innenfor fagområdet i takt med samfunnsutvikling og etterspørsel. I 2015 ble det første oppvekstfaget etablert, *barn med særskilte behov*, med oppstart i 2016.

På søknadstidspunktet har Fagskolen i Østfold 13 godkjente fagskoleutdanninger. Innenfor det omsøkte fagområdet tilbys følgende utdanninger:

- kreftomsorg og lindrende pleie, livsstils- og kroniske sykdommer (stedbasert)
- helseadministrasjon og pasientrettede IKT-systemer (stedbasert)
- logistikk og service i helsetjenesten (stedbasert)
- psykisk helsearbeid og rusarbeid (stedbasert)
- barsel og barnepleie (stedbasert og nett)
- helse, aldring og aktiv omsorg (stedbasert)
- barn med særskilte behov (stedbasert)

I 2016 hadde tilbyder totalt 456 fagskolestudenter. Omregnet til heltidsekvivalenter tilsvarer dette 297 studenter.

1.1.2 Vurderingsprosessen

Søknaden behandles etter en vedtatt saksgang, se vedlegg i denne rapporten. Den sakkyndige komiteen som har gjennomført de faglige vurderingene ble oppnevnt 14. mars 2018 og hadde oppstartsmøte 12. april 2017.

Besøket ved Fagskolen i Østfold ble gjennomført 14.-15. mai 2018.

1.2 Vilkår for å kunne søke fagområdegodkjenning

Kunnskapsdepartementet har i studiekvalitetsforskriften § 5-2 (2) formulert vilkår for at tilbydere skal kunne søke om godkjenning av fagområde. Kravene gjelder godkjent system for kvalitetssikring, uteksaminerte studenter og deltakelse i garanti- eller forsikringsordning. NOKUT krever at tilbydere som søker om godkjenning av fagområde må oppfylle de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning. Krav om godkjent system for kvalitetssikring finnes i både KDs og NOKUTs forskrift.

Den sakkyndige komiteen har vurdert grunnlag for opptak (§ 3-1 (1) a)) og eventuelle praksisavtaler (§ 3-1 (4)). NOKUTs administrasjon har vurdert søknaden opp mot de øvrige kravene i dette kapitlet.

1.2.1 Grunnleggende forutsetninger

Fagskoletilsynsforskriften § 4-1 (1): Tilbyder som søker om godkjenning av fagområde må oppfylle de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning, jf. § 3-1
Merknad til fagskoletilsynsforskriften § 4-1: Bestemmelsen gjelder forutsetninger både for å søke om godkjenning av fagområde, jf. §§ 4-1 (1) og (2), og for å få godkjenning av fagområde, jf. § 4-1 (3)
Fagskoletilsynsforskriften: § 3-1 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning § 3-1 (1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav: a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse. b) System for kvalitetssikring c) Organisasjon og ledelse. Det er tilbyders styre som er ansvarlig for utdanningen. d) Studentenes læringsmiljø og rettigheter. e) Vitnemål. f) Reglement. Reglementet skal fastsette studentenes rettigheter og plikter, og være utformet slik at det sikrer lik og upartisk behandling. ¹ g) Klageinstans. Styret selv fastsetter regler for klagebehandling. Minst én student skal være medlem i klageinstansen. § 3-1 (2) Tilbyder skal samarbeide med aktører i yrkesfeltet og delta i faglige nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet. § 3-1 (3) Utdanninger som reguleres av nasjonale eller internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler skal tilfredsstillende kravene i disse. § 3-1 (4) For utdanninger med praksis skal det foreligge avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene. § 3-1 (5) Utdanningen skal ha et omfang av 30, 60, 90 eller 120 fagskolepoeng. § 3-1 (6) Det totale antall arbeidstimer for studentene skal normalt være mellom 1500-1800 timer per år.

Beskrivelse og vurdering

Grunnlag for opptak

I henhold til *Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fagskolen i Østfold* bygger utdanningene på fullført og bestått videregående opplæring med fagbrev/svennebrev eller vitnemål fra relevant

¹ Enn så lenge står det «reglement» i fagskoletilsynsforskriften, men dette er endret til krav om «forskrift» i fagskoleloven (med endringer som trådte i kraft 1. juli 2016).

yrkesutdanning. Det vises til studieplanene for informasjon om hvilken yrkeskompetanse, fagbrev osv. som kan gi rett til opptak. Vi ser av studieplanene at ikke alle angir hva som er relevant praksis. De fleste studieplanene gjør imidlertid det. Tilbyder bør sikre at det i alle studieplanene gis informasjon om hva som ansees som relevant praksis for opptak på grunnlag av realkompetanse.

For opptak basert på realkompetanse må søkeren være fylt 23 år, og ha fem års yrkeserfaring, hvorav to år må være relevant for utdanningen det søkes opptak til. I tillegg må de kunne vise til realkompetanse i felles allmenne fag tilsvarende læreplanene i Vg1 og Vg2 i yrkesfaglige utdanningsprogram. For opptak på grunnlag av utenlandsk utdanning er det i tillegg spesifisert hvilket nivå søkeren må ha på sine norskkunnskaper, samt at søkere til helsefagutdanninger må være autorisert i Norge. Vi mener det bør komme frem av studieplanene at søkere som tas opp på grunnlag av realkompetanse ikke vil få autorisasjon som helsefagarbeidere.

Grunnlaget for opptak til utdanningene innenfor fagområdet helse og oppvekst er relevant og i tråd med bestemmelsene i fagskoleloven og studiekvalitetsforskriften.

System for kvalitetssikring

Fagskolen i Østfold fikk sitt system for kvalitetssikring godkjent av NOKUT 18. oktober 2010. Forutsetningen for å kunne søke fagområdegodkjenning er dermed oppfylt. I prosessen for godkjenning av fagområde gjennomføres ytterligere vurderinger av system for kvalitetssikring, da kravet til systemet og kvalitetsarbeidet er mer omfattende for godkjenning av fagområde enn for en enkelt fagskoleutdanning: Krav i § 5-2 (2) i studiekvalitetsforskriften supplerer § 3-1 (1) b) i fagskoletilsynsforskriften. Vurderingen av systemet i funksjon finnes i kapittel 3.4.7.

Organisasjon og ledelse

NOKUT har vurdert *Vedtekter for Fagskolen i Østfold*, som er vedtatt av fylkestinget 20. juni 2013 og siste gang revidert 7. september 2016. Vedtektene viser styrets sammensetning og det ansvar styret har for fagskoleutdanning som følger av bestemmelsene i lov om fagskoleutdanning (fagskoleloven).

Vedtektene viser imidlertid ikke i tilstrekkelig grad styrets ansvar for å oppnevne klageinstans. Det fremgår av § 5 punkt 5.1 at *styret har det overordnede ansvaret for selv å behandle klager eller for å oppnevne en særskilt klagenemnd*. I neste kulepunkt vises det til deres ansvar for å *fastsette sammensetningen og kompetansen til en eventuelt[sic] klagenemnd*. I punkt 5.3 i samme paragraf står det at *enkeltvedtak etter foregående ledd kan påklages til styret eller en særskilt klagenemnd*. I henhold til endringene i fagskoleloven som trådte i kraft 1. juli 2016 skal klager på enkeltvedtak behandles av en klageinstans. § 13 i fagskoleloven gir også føringer for klagenemndas sammensetning og kompetanse. Bestemmelsene må endres for at vedtektene skal tilfredsstillere kravene i fagskoleloven.

Det fremgår ikke av styrevedtektene at styret har ansvar for å oppnevne sensorer, men det fremgår av *forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fagskolen i Østfold* at de har ansvar for at sensorer oppnevnes. Det fremgår imidlertid ikke av vedlagt dokumentasjon hvem styret har delegert denne oppgaven til. I § 4-3 (5) står det at styret oppnevner ekstern sensor ved ny sensur etter klage. Vi ber fagskolen vurdere om det er hensiktsmessig at styret oppnevner sensor etter klage når de har delegert oppgaven med å oppnevne sensorer ved normal sensur.

Studentenes læringsmiljø og rettigheter

Søknaden dokumenterer på en tilfredsstillende måte hvem som har ansvar for de oppgaver som er beskrevet i fagskoleloven § 4, og som påvirker studentenes rettigheter. Det kommer tydelig frem at styret har det overordnede ansvaret for studentenes læringsmiljø.

Vitnemål

Tilbyders mal for vitnemål inneholder all nødvendig informasjon. Vitnemålet tilfredsstiller kravene i fagskoleloven med forskrifter.

Det er imidlertid ikke angitt fagskolepoeng for praksis på vitnemålet. NUFHO har foretatt en systemrevidering av alle nasjonale planer for å imøtekomme NOKUTs krav om at praksis må gi uttelling i form av fagskolepoeng. Se <http://fagskolen.info/index.php?pageID=136> for mer informasjon. Tilbyder bør gå igjennom alle sine utdanninger og sikre at praksis vies fagskolepoeng i henhold til den relative vektningen praksis har i utdanningene. Antall fagskolepoeng for praksis må også fremgå på vitnemålet.

Denne prosessen innebærer ikke en revidering av studietilbudene. Derfor vil ikke mangler i studieplanen og vitnemålet føre til at kravet er underkjent. NOKUT forutsetter imidlertid at fagskolen gjør de nødvendige endringer for å sikre at alle studieplaner og vitnemål er i henhold til regelverket.

Forskrift

Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fagskolen i Østfold er publisert i Norsk lovtidend 13. februar 2017 med ikrafttredelsesdato samme dag. Forskriftens bestemmelser er i tråd med kravene i fagskoleloven, og inneholder tilstrekkelig informasjon til å sikre studentenes rettigheter.

Klageinstans

Av prosedyre AP52 *Klagebehandling FiØ og av forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fagskolen i Østfold* kommer det frem at tilbyder har en klagenemnd som tilfredsstiller fagskolelovens krav til sammensetning og kompetanse. Det fremkommer også at klagenemnda skal fatte vedtak om disiplinære sanksjoner etter fagskoleloven §§ 9-12, og behandle klager på formelle feil ved eksamen, jf. fagskoleloven § 7, og andre klagesaker, jf. § 13. Prosedyren gir en tilfredsstillende oversikt over hvilke vedtak som kan påklages, hvem som fatter vedtakene og hvem som skal behandle klager på vedtakene. I punkt 4.2.4 står det at vedtak om emnekarakter skal behandles av lokal klagenemnd. Det fremgår ikke på hvilket grunnlag emnekarakterer settes, og det er derfor vanskelig å vurdere om en klage på emnekarakter er å anse som en «formell feil» eller en klage på karakterfastsetting. Vi ber tilbyder redegjøre for hvordan dette foregår i praksis, og om klagenemnda har tilstrekkelig kompetanse til å foreta en ny faglig vurdering av grunnlaget for emnekarakteren.

Samarbeid med yrkesfeltet

Samarbeidet med yrkesfeltet er vurdert i kapittel 4.3 Samarbeid med yrkesfeltet.

Fagskolepoeng og arbeidsmengde

Utdanningene innenfor fagområdet har et omfang på 60 fagskolepoeng. Totalt antall arbeidstimer for studentene ligger innenfor rammen av 1500-1800 timer per år.

Konklusjon

Nei, tilbyder oppfyller ikke de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning.

Tilbyder må endre formuleringene i § 5 i styrevedtektene for at disse skal tilfredsstillende kravene i fagskoleloven.

Tilbyder bør:

- angi vektning av praksis i hver av utdanningene i fagskolepoeng, og sikre at informasjonen kommer frem på vitnemålet
- sikre at det kommer frem hva slags yrkespraksis som er relevant for opptak på grunnlag av realkompetanse i alle studieplanene
- sikre at søkere som tas opp på grunnlag av realkompetanse vet at de ikke får autorisasjon som helsefagarbeidere etter endt fagskoleutdanning
- redegjøre for om klagenemnda har tilstrekkelig kompetanse til å foreta en ny faglig vurdering av grunnlaget for emnekarakteren

1.2.2 Registrering i Enhetsregisteret

Fagskoletilsynsforskriften § 4-1 (2): Tilbyder som søker om godkjenning av fagområde må være registrert i Enhetsregisteret.

Beskrivelse og vurdering

Fagskolen i Østfold (org. nr.: 980 8800 648) er registrert som en underenhet under Østfold fylkeskommune som har org. nr.: 974 644 584. De har lagt ved utskrift fra Enhetsregisteret.

Konklusjon

Ja, tilbyder er registrert i Enhetsregisteret. Kravet er tilfredsstillende oppfylt.

1.2.3 Uteksaminerte kandidater

Studiekvalitetsforskriften § 5-2 (2) a): Tilbyderen må ha uteksaminert kandidater i minst én godkjent fagskoleutdanning i minst to år.

Beskrivelse og vurdering

FiØ har tilbudt helsefagutdanninger siden 2006. Av *tabell for opptak og gjennomføring av utdanningene innen fagområdet* som viser tall fra 2012-2017, fremgår det at det har vært en jevn uteksaminering av kandidater i de fleste utdanningene. Utdanningene *psykisk helsearbeid og rusarbeid, helseadministrasjon og pasientrettede IKT-systemer og barsel og barnepleie* er de utdanningene som har hatt flest studenter. I disse er det tatt opp mellom 16 og 31 studenter i de angitte

årene. Frafallet har variert og i noen av utdanningene har frafallet enkelte år vært mellom 30 – 50 prosent. Ved utdanningene *helse, aldring og aktiv omsorg, barsel og barnepleie* (nettbasert med samlinger), *kreftomsorg og lindrende pleie*, og *livsstils- og kroniske sykdommer* har det vært små klasser og derfor også liten gjennomstrømning. Klassene i disse utdanningene har vært mellom 2-8 studenter (med unntak av 13 studenter på *kreftomsorg og lindrende pleie* i 2015). Gjennomstrømningen av studenter vurderes i § 4-3 (2).

FiØ har kun én godkjent utdanning innen oppvekstfag; *barn med særskilte behov*. Denne ble godkjent i 2016 og har to klasser med henholdsvis 26 og 15 aktive studenter per dags dato.

Konklusjon

Ja, tilbyder har uteksaminert kandidater i minst én godkjent fagskoleutdanning i minst to år. Vilkåret er tilfredsstillende oppfylt.

1.2.4 Garanti- og forsikringsordning

Studiekvalitetsforskriften § 5-2 (2) c): Tilbyderen må dokumentere deltakelse i garanti- eller forsikringsordning som sikrer studenter erstatning dersom tilbyder frivillig eller pålagt brått stanser en utdanning, hvor det er studenter som ikke har fullført utdanningen etter oppsatt plan.

Beskrivelse og vurdering

I søknaden opplyser tilbyder at Østfold fylkeskommune er skoleeier og selvassurandør. Det er utarbeidet en garantiordning med skoleeier, signert av fylkesrådmannen, som dokumenterer at fylkeskommunen bærer risikoen for skade eller tap studentene påføres dersom fagskolen stanser en utdanning, pålagt eller frivillig. Garantien er vedlagt søknaden. Den viser at Fagskolen i Østfold eller Østfold fylkeskommune plikter å legge til rette for at studentene får gjennomført utdanningen, eller at de får refundert skolepenger dersom dette er innbetalt for utdanningen.

Videre opplyser tilbyder i søknaden at de sammen med fem andre fylkeskommunale fagskoler inngår i Østlandssamarbeidet. Her er det inngått en samarbeidsavtale mellom fagskolene som innebærer at skolene sier seg villig til å overta studenter dersom en skole brått nedlegger en utdanning hvor det er studenter som ikke har fullført utdanningen etter oppsatt plan. Avtalen er vedlagt søknaden. Den er undertegnet av rektorene for henholdsvis Fagskolen i Østfold, Fagskolen i Vestfold, Fagskolen Innlandet, Fagskolen Telemark, Fagskolen Tinius Olsen og Fagskolen i Oslo og Akershus. Vi mener samarbeidet er positivt og hensiktsmessig med tanke på å sikre studentenes rettigheter til å få fullført påbegynte utdanninger.

Fagskolen har en egen studentkontrakt som signeres av studentene ved oppstart, der garanti- og forsikringsordning er beskrevet i punkt 6.1 Skolens mislighold. Her står det at «*fagskolen eller skoleeier, Østfold Fylkeskommune, skal sørge for kompensasjon i form av å gi studenten følgende alternativ:*

- a) Tilbud om supplerende eller alternative utdanningstilbud ved FiØ
- b) Tilbud om å fullføre tilsvarende utdanning ved annen lokasjon fagskolen tilbyr
- c) Refusjon av betalte avgifter og/eller der forholdet ikke kan utbedres i samsvar med ovennevnte, kan

studenten kreve kompensasjon for tapte fagskolepoeng, som beskrevet i «Østfold fylkeskommune-egenerklæring vedrørende forsikringsordning for studentene ved FiØ.»

Vi antar at alternativ b) viser til avtalen med de andre fagskolene i Østlandssamarbeidet. Dette kommer ikke tydelig nok frem, da det ikke vil være fagskolen i Østfold som tilbyr utdanningene hos fagskolene i Østlandssamarbeidet. Slik det er formulert nå kan det forstås som andre studiesteder drevet av Fagskolen i Østfold. Beskrivelsen i punkt 6.1 i studiekontrakten må endres slik at studentene forstår hvilke muligheter de har dersom Fagskolen misligholder kontrakten – se vår vurdering under § 4-4 (1) a).

Konklusjon

Ja, tilbyder kan dokumentere deltakelse i garanti- eller forsikringsordning som sikrer studenter erstatning dersom tilbyder frivillig eller pålagt brått stanser en utdanning, hvor det er studenter som ikke har fullført utdanningen etter oppsatt plan. Vilkåret er tilfredsstillende oppfylt.

1.3 Krav til fagområdegodkjenning: Institusjonsnivå

Oppsummering

Fagskolen i Østfold har søkt NOKUT om fagområdegodkjenning for helse og oppvekst, med muligheter for å gjennomføre både sted- og nettbaserte utdanninger. Det er viktig å presisere at helse og oppvekst er to ulike fagområder. FiØ har flere pågående utdanninger innen helse, men bare en innenfor oppvekstfaget. Det store flertallet av disse utdanningene er stedbaserte. Bare en utdanning er nettbasert, med samlinger.

Vi har gjennom søknad og institusjonsbesøk fått et godt inntrykk av virksomheten ved FiØ. Tilbyder har et godt system for studentvelferd og studentdemokrati. Videre ser vi at FiØ har gode og moderne fasiliteter for stedbaserte utdanninger. Tilbyder framstår som opptatt av kvalitetsarbeid. På institusjonsbesøket møtte vi engasjerte faglærere med god kompetanse innenfor sine fagfelt. Vi vil framheve satsningen på utvikling av pedagogisk kompetanse hos faglærerne som særlig positivt, noe som lett kan bli nedprioritert. Under institusjonsbesøket fant vi indikasjoner på at det er noen uløste utfordringer knyttet til en nettbasert utdanning.

Sakkyndig komite har konkludert med at det er sannsynlig at Fagskolen i Østfold, etter en tilsvarsrunde, vil kunne tilfredsstillere kravene til fagområdegodkjenning innen helsefag. Vi har videre kommet frem til at FiØ ikke tilfredsstillere kravene til å få fagområdegodkjenning innen oppvekstfag i dagens situasjon. Vi kan heller ikke se at de i tilstrekkelig grad er rustet for å gjennomføre nettbaserte utdanninger.

Vurderingen av hvert krav konkluderes med at kravet enten er oppfylt eller ikke oppfylt. Uavhengig av konklusjonen, kommer vi med anbefalinger til tilbyder (bør-punkter). Fagskolen i Østfold velger om de ønsker å følge rådene. Når et krav ikke er oppfylt, framgår det tydelig hva tilbyder må gjøre for at vi skal finne kravet tilfredsstillende oppfylt etter tilsvarsrunden (må-punkter).

1.3.1 Primærvirksomhet

Studiekvalitetsforskriften § 5-2 (3) a): Tilbyders primærvirksomhet skal være utdanning.
Fagskoletilsynsforskriften § 4-3 (1): Tilbyders primærvirksomhet skal være tydelig avgrenset fra annen virksomhet.

Beskrivelse og vurdering

Tilbyders primærvirksomhet er å tilby høyere yrkesfaglig utdanning og utdanne studenter på nivå 5.1 og 5.2 i henhold til Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk innen fagområdene helse og oppvekst og teknisk. Fagskolen i Østfold tilbyr også enkelte kurs utviklet på bakgrunn av behov/etterspørsel i arbeidslivet, som er relatert til fagområdene. Tilbyder har ingen virksomhet utover utdanning.

Konklusjon

Ja, tilbyders primærvirksomhet er utdanning. Kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

1.3.2 Jevnlig opptak av studenter og tilfredsstillende gjennomstrømning

Fagskoletilsynsforskriften § 4-3 (2): Tilbyder skal ha jevnlig opptak av studenter og en tilfredsstillende gjennomstrømning.
--

Merknad til fagskoletilsynsforskriften § 4-3 (2): Jevnlig opptak av studenter og tilfredsstillende gjennomstrømning er viktig for å etablere og opprettholde et godt læringsmiljø og stabilitet i utdanningene.

Beskrivelse og vurdering

Fagskolen i Østfold opplyser at de har to kvalitetsindikatorer som kan ses i sammenheng med fagskoletilsynsforskriften § 4-3 (2). Den ene er innsøking til utdanningstilbudet, og den andre er vitnemålsproduksjon. Årsrapportene for driftsårene 2014, 2015 og 2016 som er vedlagt søknaden, analyserer og anbefaler tiltak for disse kvalitetsindikatorerne.

Fagskolen har satt et mål om en gjennomstrømning på 75 prosent, og mener selv at dette er et ambisiøst mål ettersom snittet på landsbasis lå på 53 prosent i 2016 (DBH-statistikk). Analysene fra 2016 viser at de hadde en vitnemålsproduksjon på 71 prosent for fagskolen som helhet, og de mener derfor at måltallet er realistisk og mulig å oppnå. Til tross for at de ikke oppnår egen målsatt gjennomføringsgrad, mener tilbyder likevel at de har en tilfredsstillende opptak- og gjennomstrømning sett i lys av tallene for resten av landet.

I 2017 ble det tatt opp studenter til syv ulike utdanninger innen helse og oppvekst. Tilbyder har satt som mål at de skal ha minst 20 innsøkinger per utdanning per år. Analysen fra 2016 viser at det er variasjon mellom utdanningene innen fagområdet helse og oppvekst, men fagskolen argumenterer for at de tilfredsstiller måltallet ettersom de totalt sett har hatt over 96 søkere til utdanningene innen fagområdet.

De vedlagte tabellene viser at det er flest søkere til *psykisk helsearbeid og rusarbeid, barsel og barnepleie* (stedbasert) og *helseadministrasjon og pasientrettede IKT systemer*. Til *helse, aldring og aktiv omsorg* og *livsstils- og kroniske sykdommer* er det ikke tatt opp studenter siden 2015, og tallene for opptak er mellom to og seks for de foregående årene. Til *barn med særskilte behov*, som er den eneste godkjente utdanningen innen oppvekstfag, ble det tatt opp 33 studenter i 2016 og 15 i 2017.

Tilbyder beskriver at de har hatt en vekst i antall studenter på hele 57 prosent fra de flyttet til Værste i Fredrikstad januar 2012 og frem til august 2017. Dette gjelder fagskolens virksomhet som helhet. FiØ mener geografisk plassering og utvikling av nye studietilbud er de to viktigste årsakene til den gode veksten.

Under besøket fikk vi inntrykk av at FiØ samarbeider godt med yrkesfeltet om rekruttering, men skolen peker selv på utfordringer med å få arbeidsgiverne i kommunal sektor til å tilrettelegge for at arbeidstagere skal kunne delta på fagskoleutdanning. Dette er spesielt en utfordring på oppvekstfeltet.

Komiteen mener at fagskolen har en utfordring med lav innsøking og frafall på flere av studiene innen helse. På *barsel og barnepleie* (nettbasert med samlinger) ble det tatt opp syv studenter i 2016, hvorav fire fullførte. På *helse, aldring og aktiv omsorg* ble det kun tatt opp to studenter i 2015. Vi mener at fagskolen bør ha en viss størrelse på klassene for å sikre at studentene får et godt læringsmiljø. Små klasser kan gå ut over muligheten til å oppnå læringsutbyttet for studiet.

Fagskolen utfører årlige analyser for å finne bakenforliggende årsaker til frafall, og jobber kontinuerlig med ulike tiltak for å redusere dette. Disse er beskrevet i årsrapportene. Et av de viktigste tiltakene for

å redusere frafall er å ha tett dialog med studentene, særskilt studenter med høyt fravær. For de studentene som brått avslutter studiene har fagskolen de siste årene gjennomført telefonintervju for å kartlegge årsakene til at disse slutter.

Årsrapportene og intervjuene fra institusjonsbesøket viser at Fagskolen i Østfold har fokus på studentgjennomstrømning og frafall, og jobber systematisk for å sikre et stabilt opptaksgrunnlag. Det fremgår av årsrapport for 2017 at fagskolen har et sterkt ønske om mer omfattende markedsføring for å tiltrekke seg flere studenter, men at dette hittil ikke har vært mulig på grunn av begrensede økonomiske rammer. Vår vurdering er at Fagskolen i Østfold samlet sett kan vise til tilfredsstillende opptak og gjennomstrømning av studenter, men at de bør vurdere en nedre grense for å starte opp studier med lav innsøking med tanke på mulig frafall og påfølgende utfordringer med å skape et godt læringsmiljø.

Konklusjon

Ja, tilbyder har jevnlig opptak av studenter og en tilfredsstillende gjennomstrømning. Kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør vurdere en nedre grense for antall studenter i en klasse for å sikre et tilfredsstillende læringsmiljø.

1.3.3 Strategi

Fagskoletilsynsforskriften § 4-3 (3): Tilbyders strategi for fagområdet skal gi grunnlag for stabil virksomhet i en femårsperiode.
--

Merknad til fagskoletilsynsforskriften § 4-3 (3): Styrets planer om å bli godkjent tilbyder må gjenfinnes i styrets sentrale dokumenter. Tilbyder må kunne dokumentere at det er grunnlag for stabil virksomhet.
--

Beskrivelse og vurdering

Fagskolen i Østfold har etablert en *Strategiplan for 2015-2019*, som er vedlagt søknaden. Her beskriver de hvordan prosessen med å etablere planen foregikk. Som en del av strategien ble også skolens visjon, verdigrunnlag og hovedmål etablert. Studenter og ansatte var med i startfasen av prosessen med å utvikle strategiplanen. Strategiplanen er godkjent av styret ved Fagskolen i Østfold 11. februar 2015. En revidert utgave av strategiplanen ble godkjent av styret 12. februar 2016.

Vedlagt søknaden er også *Handlingsplan for strategiperioden 2015-2019*. Denne beskriver virksomhetens tiltak i henhold til de overordnede målene som er beskrevet i strategiplanen for perioden 2015-2019. I handlingsplanen er det også beskrevet enkelte delmål og hvilke prosesser som er etablert for å nå de overordnede målene, samt status for enkelte av dem.

I søknaden beskriver ikke fagskolen grunnlaget for stabil virksomhet utover å henvise til strategiplanen. Komiteen mener det ville vært hensiktsmessig hvis fagskolen hadde argumentert for at det er grunnlag for stabil virksomhet i en femårsperiode ut fra parameterne i NOKUTs veiledning.

Komiteen bemerker at strategiplan og handlingsplan er overordnede dokumenter av generell karakter. På institusjonsbesøket kom det tydelig frem at ledelsen har gjort seg mange tanker om strategi for

fagområdet helse, men disse er ikke tydelig nedfelt i noen plan eller dokument. Styret og fagmiljøet synes heller ikke å ha vært involvert i arbeidet med hvordan tilbyder vil forvalte en eventuell godkjenning i tiden fremover.

For fagområdet oppvekst bemerker vi at ledelse og styre ikke har noen klar strategi for utvikling. Ettersom tilbyder kun har én godkjent utdanning innen oppvekstfag per i dag, hadde vi forventet at fagskolen hadde kommet lenger med strategiarbeidet. Komiteen mener videre at fagskolen ikke har et tilstrekkelig eller stabilt fagmiljø for å kunne utvikle oppvekstutdanninger. I henhold til vedlagt dokumentasjon har fagskolen ingen planer om fremtidige ansettelser innen oppvekstfag. Intervjuene fra institusjonsbesøket viser også at oppvekstfag per i dag ikke er noe prioritert område for kommunen med hensyn til kompetanseheving, selv om behovet for utdanningene innen oppvekstfag klart er til stede. Fagskolen må derfor utarbeide en strategi for hvordan de vil utvikle oppvekstdelen av fagområdet, og videreutvikle samarbeidet med yrkesfeltet for å sikre stabil rekruttering til oppvekstutdanningene. Idag er det ikke grunnlag for stabil virksomhet innen oppvekstfag.

Komiteen bemerker at styret synes å ha vært lite involvert i arbeidet med å søke fagområdegodkjenning utover å vedta å søke og å sende oversendelsesbrev. Siden det er styret som får godkjenningen fra NOKUT, mener komiteen at styret burde vært mere involvert i arbeidet med å søke fagområdegodkjenning. Styret har årlige strategisamlinger, og utviklingen av fagområde burde ha vært tema her. Komiteen mener at ledelse og styre ved fagskolen bør utforme en konkret strategi og konkrete tiltak for hvordan de skal iverksette de strategiske satsningsområdene som er nedfelt i strategiplan og handlingsplan.

Komiteen mener det er grunnlag for stabil virksomhet innen helsefag. Fagskolen har mange fast ansatte innen helse, og de får midler fra fylkeskommunen og utdanningsdirektoratet for å drifte utdanningene. Vi ber imidlertid fagskolen begrunne grunnlaget for stabil virksomhet for de fem neste årene slik det er foreslått i NOKUTs veiledning.

Konklusjon

Nei, tilbyder har ikke beskrevet en strategi for fagområdet som skal gi grunnlag for stabil virksomhet i en femårsperiode. Kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- begynne grunnlaget for stabil virksomhet i en femårsperiode
- utvikle en strategi for fagområdet det søkes godkjenning for
- involvere styret i arbeidet med å utvikle en strategi for fagområdet

1.3.4 Tilbyders organisering og infrastruktur

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1): Tilbyders organisering skal være tilpasset utdanningsvirksomheten.
--

Kravet er operasjonalisert i syv underpunkter i fagskoletilsynsforskriften: studieadministrative tjenester, studentvelferd, ressurser/fasiliteter (infrastruktur), rutiner for oppretting av utdanninger, rutiner for kompetanseutvikling, studentdemokrati og et fungerende system for kvalitetssikring.

Studieadministrative tjenester

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1): Tilbyder skal ha:

a) Velfungerende studieadministrative tjenester og god informasjon til studentene.

Merknad til fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1) a): Tilbyders tjenester skal omfatte studieveiledning og eventuelt yrkesveiledning.

Beskrivelse og vurdering

Studieadministrative tjenester

Fagskolen i Østfold har en egen administrasjon lokalisert på skolen som bidrar med flere studieadministrative tjenester. Studieadministrasjonen innbefatter blant annet en resepsjon med servicetilbud til studentene. Resepsjonen er åpen hver mandag til fredag kl. 08–14 og er betjent av en fast ansatt som håndterer henvendelser som gjelder Statens lånekasse for utdanning, skolekort, oblater, innbinding, kopiering/utskrift, bekreftelser og parkeringstillatelse.

Videre har fagskolens studieadministrasjon to ansatte som følger opp studentene på hvert sitt fagområde. Av disse to har én ansvar for fagområdet helse og oppvekst. Studieadministrasjonen håndterer administrative oppgaver rundt studentene fra de søker om opptak til de er uteksaminert. I tillegg gir de generell veiledning og praktisk informasjon til studenter ved behov, samt veiledning til studenter som av ulike årsaker har behov for ekstra oppfølging og tilrettelegging, og/eller bare trenger noen utenfor klassemiljøet å snakke med. En egen prosedyre for studieadministrasjonen er vedlagt søknaden.

En annen viktig del av fagskolens administrasjon er IKT-support, som er lokalisert på fagskolen mandager og onsdager. IKT-support gir teknisk bistand til studenter og ansatte, underviser og veileder i de forskjellige plattformene, og sikrer samhandling med Østfold fylkeskommunes grensesnitt, brukertilganger, lisenser, programvare, oppdateringer og endringer. Fagskolen har også en IKT-lærling som assisterer i dette arbeidet. Videre har en av faglærerne ved teknisk avdeling et IKT-pedagogisk ansvar. Dette innebærer å sikre at den digitale læringsplattformen, programmene og det digitale arbeidsverktøyet undervisningspersonalet og studentene bruker, er relevant og ivaretar utdanningskvaliteten, samt at de samsvarer med arbeidslivets kompetansebehov.

Alle utdanningene innen fagområdet helse og oppvekst har obligatorisk praksis. Fagskolen har egen praksisveileder som følger opp studentene i samråd med faglærerne under praksisperioden.

Tilbyder skriver at de er opptatt av hvordan studentene opplever kvaliteten på de studieadministrative tjenestene, og spør om dette i den årlige brukerundersøkelsen de gjennomfører i vårsemesteret. Tilbakemeldingene blir analysert, og det blir vedtatt forbedrende tiltak.

Informasjon til studentene

Tilbyder beskriver en rent praktisk oppstartuke i starten av hvert utdanningsløp, der studentene får generell informasjon om fagskolen og utdanningen, IKT-ressursene som benyttes og annen praktisk informasjon knyttet til det å være student. De møter faglærerne, ledelsen og administrasjonen, og får omvisning. Uken blir også brukt til forventningsavklaring og opplæring i generell studieteknikk.

Tilbyder beskriver skolens hjemmesider – www.fagskolen.ostfoldfk.no – som en viktig informasjonskanal. Søkere til skolens utdanninger finner her informasjon om skolen, studentenes velferd, utdanningstilbud, søknadsfrister, opptakskrav, priser og så videre. Før oppstart kontakter også skolen alle søkere via telefon, brev eller e-post for å innhente nødvendig dokumentasjon og for å gi de kommende studentene nødvendig informasjon. Etter opptak får studentene tilgang til utdanningsportalen Fronter hvor all felles informasjon fra faglærere og ledelsen blir gitt til studentene. Her har de også tilgang til fagskolens kvalitets- og HMS-system i tillegg til studierelatert materiell.

Fagskolen kommuniserer også med studentene via sms og e-post, og studentene oppretter også på eget initiativ lukkede grupper på Facebook som kan brukes som diskusjonsforum.

Generelle spørsmål rettet til skolen håndteres av resepsjonen, og faglige spørsmål håndteres av faglærerne eller eventuelt utdanningslederne. Spørsmål angående IT-support håndteres av IKT-support ved fagskolen mandag og onsdag. De øvrige dagene er de tilgjengelige på e-post og telefon. Fylkeskommunen har også IT-supporttjeneste som er tilgjengelig for ansatte og studenter ved behov.

På institusjonsbesøket ga studentene uttrykk for at de får god støtte fra de ansatte i administrasjonen, og at de får rask respons når de tar kontakt. De årlige brukerundersøkelsene fagskolen gjennomfører hver vår viser at de studieadministrative tjenestene fungerer.

Gjennom intervjuene kom det frem at flere av nettstudentene på *barsel og barnepleie* hadde opplevd utfordringer med samskrivingsverktøyet på grunn av at de bruker MAC. Dette hadde de ikke blitt opplyst om før oppstart av utdanningen. De ga også uttrykk for at de mister mye informasjon fordi de tilbringer lite tid på skolen. Det er komiteens syn at informasjonen til nettstudentene kan bli bedre både i forkant og i løpet av studiet.

Vi vurderer for øvrig at Fagskolen i Østfold har gode og velfungerende informasjonssystemer og studieadministrative tjenester.

Som nevnt under kravet om garanti- og forsikringsordning (jf. studiekvalitetsforskriften § 5-2 (2) c)) kan informasjonen i punkt 6.1 i studiekontrakten misforstås. Beskrivelsen i punkt 6.1 i studiekontrakten må endres slik at studentene forstår hvilke muligheter de har til å fullføre påbegynt utdanning dersom Fagskolen misligholder kontrakten.

Konklusjon

Nei, tilbyder har ikke velfungerende studieadministrative tjenester og god informasjon til studentene. Kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må sikre at informasjonen som gis til studentene i punkt 6.1 b) i studiekontrakten er korrekt.

Fagskolen bør utvikle bedre rutiner for å ivareta nettstudentenes behov for informasjon.

Studentvelferd

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1): Tilbyder skal ha:

b) Studentvelferd som er tilpasset studentene og utdanningsvirksomheten.

Beskrivelse og vurdering

Fagskolen i Østfold ligger sentralt i Fredrikstad, i et område som har utviklet seg til å bli Østfolds «studenthovedstad». Fagskolen er nærmeste nabo til Høgskolen i Østfold, Wang Toppidrett, Fredrikstad FagAkademi og Folkeuniversitetet. Området har enkel tilkomst og god trafikkforbindelse, gode bomuligheter og flere velferdstilbud som studentene ved fagskolen kan benytte seg av.

Tilbyder viser hvordan styret har lagt forholdene til rette for et godt læringsmiljø og god studentvelferd ved å beskrive hvordan utformingen av lokalene er, og hvordan de tilrettelegger for studenter med særskilte behov. De skriver at Fagskolen i Østfold ønsker å være medlem av Studentsamskipnaden på lik linje med universitets- og høyskolesektoren, men at de per dags dato ikke har de økonomiske rammene til å kunne tilby velferdstjenester på samme nivå som Studentsamskipnaden. De har imidlertid en avtale med Høgskolen i Østfold, som for eksempel gir fagskolestudentene tilgang til kantine, kaffebar, bibliotek, bokhandel, laboratoriet og ferdighetscenter. Hver av tjenestene er beskrevet ytterligere i søknaden. Studentene får også rabattert pris på treningssenter, frisør og kollektivtransport.

Skolen disponerer 150 parkeringsplasser rett ved skolen som studentene kan benytte gratis med gyldig parkeringskort. Fagskolen har en mineralvannautomat og en automat for kaffe, te med mer. Et eventuelt overskudd av salget tilkommer studentene.

I søknaden beskriver tilbyder at de har tilbud om veiledning for studenter som trenger å snakke om ting utenfor det faglige ved studenttilværelsen som de synes er vanskelige. Om en student har dysleksi, ADD, ADHD eller andre diagnoser, kan fagskolen bistå med informasjon om hvor studenten kan henvende seg for å få hjelp.

På institusjonsbesøket ga studentene uttrykk for at de var fornøyde med fasilitetene i Fredrikstad. De tillitsvalgte fortalte at studentrådet har kontinuerlig fokus på studentvelferd, og at de har tett dialog med ledelsen om dette.

Vi vurderer at Fagskolen i Østfold jobber godt med å fremme et godt psykososialt læringsmiljø og at de har gode velferdstilbud tilpasset studentenes behov.

Konklusjon

Ja, tilbyder har studentvelferd som er tilpasset studentene og utdanningsvirksomheten. Kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Fagskolen bør arbeide videre med planene om å bli medlem av studentsamskipnaden.

Ressurser og fasiliteter (infrastruktur)

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1): Tilbyder skal ha:

- c) Ressurser og fasiliteter i form av lokaler, utstyr og informasjonstjenester som er tilpasset utdanningsvirksomheten og som utgjør et fullt forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte.

Beskrivelse og vurdering

Fagskolen i Østfold disponerer et bygg over fem etasjer med femten undervisningsrom, to auditorier, og tolv grupperom. Tolv av undervisningsrommene har plass til tretti studenter og tre rom har plass til tolv studenter. Hvert undervisningsrom er utstyrt med interaktive monitorer/tavler og whiteboard. Auditoriene har plass til henholdsvis nitti studenter og tjuefire studenter. Grupperommene har plass til seks-åtte studenter, og er utstyrt med visningsskjerm for PC og whiteboard. Studentrådet har eget kontor med faste åpningstider i skolens første etasje.

Helseavdelingen disponerer et øvingsrom med diverse utstyr som sykehussenger, kuvøse, varmesenger til nyfødte, scoop, blodtryksapparat, SaO₂-måler, sug, babyvekt, stellebord, Lærdalsbag, inhalasjonsutstyr, sonder, venefloner, termometer og så videre. Utstyret benyttes i forbindelse med praksisøvelser ved helseutdanningene. Helseavdelingen har også nytt og oppdatert utstyr for å øke studentenes kompetanse i praktisk yrkesutøvelse, ved å gi praktisk opplæring i prosedyrer knyttet til venøs blodprøvetaking og skiftestuearbeid utenfor sykehus.

Oppvekstavdelingen disponerer materiell til barnehagepedagogisk verkstedundervisning. Tilbyder beskriver at studentene får implementert kunnskap om gruppen de skal jobbe med og økt forståelse og innsikt i aktuelle problemstillinger gjennom praktiske øvelser. De skriver videre at øvingsavdeling og relevant utstyr og materiell gjør den teoretiske kunnskapen mer håndgripelig og praksisnær, og letter læringen til studentene. Tilbyder mener bruk av praktiske øvelser gir bedre læring for studentene og bidrar til å styrke den yrkesfaglige relevansen i utdanningene. Dette gjør også fagskolestudentene mer attraktive for kommende arbeidsgivere innen helsevesenet, siden de har en praktisk kompetanse som er etterspurt. Komiteen har vært på befaring av infrastruktur under institusjonsbesøket, og mener at det er godt lagt til rette for at studentene kan oppnå læringsutbyttet for utdanningene.

Fagskolen i Østfold leier også læringsarenaer som ferdighetssenteret ved Høgskolen i Østfold, avdeling for helse- og sosialfag. De har lagt ved en avtale om bruk av lokalene, der det fremgår at FiØ kan benytte øvingsavdelingen for helse 80 timer i året (før kl. 16). Senteret er utstyrt med ulike treningsdukker, simulatorer, ulike tekniske hjelpemidler, velferdsteknologisk utstyr, medisinskteknisk utstyr og utstyr for kommunikasjon og veiledning. Ferdighetssenteret har kun vært brukt i begrenset grad hittil, men fagskolen og høyskolen har inngått en avtale om et felles prosjekt med bygging av et nytt, høyteknologisk velferdssenter på over 2400 kvadratmeter som skal stå klart i 2020. Komiteen ser det som positivt at det tilrettelegges for at studentene ved fagskolen får tilgang til gode læringsarenaer.

Tilbyder beskriver at biblioteket skal bidra til å styrke læringsmiljøet ved å være en aktiv støttespiller for studentene i studiene og sørge for at studentene får bred tilgang til nødvendig faglitteratur. Det fremgår av avtalen om bruk av lokaler at fagskolen benytter 25 hyllemeter til sin spesifikke bokstamme, og at de kan bestille inn ny aktuell litteratur som faktureres FiØ.

Biblioteket er betjent i skolens åpningstid. Etter kl. 15.45 (15.00) mandag til torsdag er skranken betjent av studentvakter for ut- og innlevering av bøker. Biblioteket tilbyr bibliotekundervisning og informerer om tjenestene sine, de hjelper studentene med å finne frem i biblioteket, søke i Oria og i

andre databaser. Biblioteket har elektronisk tilgang til aktuelle databaser, og har en mediesamling som er aktuell og oppdatert for å dekke studentenes behov. Biblioteket forplikter seg til å ha pensumlitteraturen i to eksemplarer. Under dette punktet viser også tilbyder til de tilbudene som studentene har tilgang til gjennom avtalen med Høyskolen i Østfold. Foruten bibliotek og øvingsavdelingen for helse som allerede er nevnt, omhandler avtalen bruk av laboratorier, kaffebar og bokhandel.

Tilbyder beskriver videre at studentene får bistand i bruk av teknologien som benyttes i studiet. For de nettbaserte studiene gjennomføres opplæringen på den første samlingen. På denne samlingen vil studentene også prøve ut de digitale plattformene som brukes (for tiden Skype for Business og OmniJoin), under veiledning av pedagogisk IKT-ansvarlig. Dette er også viktig for å kvalitetssikre at studentene har maskinvare (PC) som takler programvaren studiet krever.

Under institusjonsbesøket fikk vi informasjon om at noen av de tekniske løsningene for nettstudier ikke har fungert. Studentene på *Barsel og barnepleie* (nettbasert med samlinger) har ikke kunnet bruke samskrivingsverktøyet i forbindelse med oppgaveskriving, og har derfor vært nødt til å møtes fysisk for å samskrive. Dette skal ha vært meldt inn til faglærer, men synes ikke å ha blitt fulgt opp. Det er ikke lagt til rette for bruk av MAC, og nettmøter i Skype har heller ikke fungert så bra på grunn av forsinkelser i overføringen, noe som hemmer diskusjonene. Ledelsen ved fagskolen hadde ikke kjennskap til spesielle problemer med nettstudiene når de fikk spørsmål om dette.

Barsel og barnepleie (nettbasert med samlinger) har vært tilbudt for første gang, noe som etter komiteens syn stiller spesielle krav til fagskolen i forhold til utfordringer som kan oppstå underveis i studiet. Det synes ikke som fagskolen har tilrettelagt godt nok når slike problemer har oppstått. Utdanningsleder opplyser at de ikke vil tilby utdanningen fra høsten 2018 på grunn av vanskeligheter med å skaffe praksisplasser til studenter med bosted utenfor fylket.

Vi vurderer at tilbyders ressurser og fasiliteter er godt tilpasset utdanningsvirksomheten og at stedbaserte studenter har et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø. Tilbyder har imidlertid lite erfaring med å tilby nettbaserte studier innenfor helse og oppvekst, og kan ikke i tilstrekkelig grad dokumentere at nettstudentenes lærings- og arbeidsmiljø er forsvarlig.

Konklusjon

Nei, tilbyder har ikke tilfredsstillende ressurser og fasiliteter i form av lokaler, utstyr og informasjonstjenester tilpasset utdanningsvirksomheten og som utgjør et fullt forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte.

Tilbyder har ressurser og fasiliteter i form av lokaler, utstyr og informasjonstjenester som er tilpasset utdanningsvirksomheten og utgjør et fullt forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte *på de stedbaserte studiene.*

Ressurser og fasiliteter er ikke tilpasset utdanningsvirksomheten og utgjør ikke et fullt forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter på de nettbaserte studiene. Dette gjør at kravet ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Fagskolen må sikre at læringsverktøyene som blir benyttet på utdanningene som tilbys over nett fungerer som de skal.

Fagskolen bør legge til rette for at studenter som bruker MAC kan gjennomføre et nettstudium ved fagskolen.

Rutiner for oppretting og utvikling av utdanninger

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1): Tilbyder skal ha:

- d) tilfredsstillende rutiner for oppretting av nye utdanninger og videre utvikling av etablerte utdanninger. Studenter skal delta i dette arbeidet.

Fagskoletilsynsforskriften § 5-1 (6): For tilbydere som søker godkjenning av fagområde, må systembeskrivelsen inneholde rutine for etablering av nye utdanninger, jf. § 4-4 d).

Beskrivelse og vurdering

FiØ har beskrevet prosessen med oppretting av nye utdanninger i søknaden, og har ettersendt både dagens prosedyre og den prosedyren de ønsker å ta i bruk ved en eventuell godkjenning fra NOKUT. Beskrivelsen under er basert på det som fremkommer i prosedyre *QP01 Etablering av- og videreutvikling av utdanninger FiØ* som er gyldig fra akkrediteringsdato, og det som kom frem på institusjonsbesøket.

Proseduren starter med en **vurdering av om det skal opprettes et nytt studietilbud**. Initiativ til nye utdanninger kan komme via dialog med arbeidslivet, krav fra myndigheter, innspill fra fagorganisasjoner, studenter, ansatte, styret eller skoleeier. Ledergruppen beslutter om det skal iverksettes et forprosjekt før utviklingsarbeidet starter, basert på gitte kriterier.

Deretter beskrives **tiltak for opprettelse** som inkluderer presentasjon for arbeidslivet, etablering av samarbeid og kartlegging av ressursbehov for utviklingsarbeidet. Før utviklingsarbeidet starter skal det legges frem et forslag for styret.

Ved positivt **styrevedtak om igangsetting av utviklingsarbeid, oppnevner ledergruppen en plangruppe og referansegruppe**. Plangruppens formål er å styre selve utviklingsarbeidet, utarbeide studieplan eller eventuelt utarbeide oppdatert studieplan for videreutvikling av eksisterende utdanning. De har også ansvar for å påse at utdanningens innhold er i henhold til NOKUTs krav.

Referansegruppens formål er å kvalitetssikre innhold i studieplanen i henhold til prosjektdirektivets plan. Det skal være med en student i referansegruppen.

Det kan også etableres en **styringsgruppe** i den innledende fasen. Det skal gjøres om «*utviklingsarbeidet er av større kompleksitet, hvor det er behov for ytterligere kvalitetssikring fra fagkyndige interesser*». FiØ har beskrevet at mandatet til denne gruppen er å «*godkjenne prosjektdirektivet til plangruppen, samt studieplan før den sendes til vurdering for godkjenning til LOKUT FiØ og sakkyndig komité*».

Plangruppens første oppgave er å **utarbeide et prosjektdirektiv** som omfatter økonomiske rammer og legge frem en fremdriftsplan og sjekklister for prosessen. Dette godkjennes av styringsgruppen. Plangruppen skal også rapportere fremdrift til styringsgruppen

Ledelsen initierer deretter et **oppstartsmøte** der rektor, utdanningsleder for relevant fagområde, LOKUT-representant, styringsgruppe og referansegruppe deltar. Her presenteres foreløpig prosjektdirektiv, økonomiske rammer, lover, krav og annen styringsdokumentasjon for prosessen. Fremdriftsplanen justeres og fastsettes etter innspill fra samtlige representerte.

Plangruppen utarbeider forslag til **studieplan** som kvalitetssikres av referansegruppen underveis. Denne sendes så til styringsgruppen for godkjenning. Deretter opprettes det en søknad til LOKUT FiØ. LOKUT FiØ² er i utgangspunktet kvalitetsleder. Hun vil imidlertid utnevne en faglig kyndig LOKUT representant i hver prosess, samt oppnevne en **sakkyndig komité**.

Sakkyndig komité er en uavhengig tredjepart som fører dialog med og rapporterer til LOKUT FiØ. I **vurderingsprosessen for godkjenning** skal sakkyndige vurdere søknaden og utarbeide en tilsynsrapport innen gitte frister. LOKUT FiØ skal sikre at de sakkyndige har tilstrekkelig kompetanse med tanke på utforming av tilsynsrapport. Det fremkommer ikke av prosedyren at søknaden skal vurderes opp mot kravene i fagskoletilsynsforskriften kaptittel tre.

Når **tilsynsrapporten er mottatt** avgjør resultatet det videre arbeidet. Dersom sakkyndige har avdekket mangelfull informasjon eller har forbedringsforslag, må plangruppen iverksette tiltak innen en gitt frist. Dersom søknaden blir godkjent skal LOKUT gi beskjed til rektor som utarbeider et forslag til vedtak i styret om oppstart av ny utdanning eller revidert utdanning. Ved et avslag i sakkyndig komité, skal LOKUT melde fra til ledelsen som skal vurdere om det skal søkes på nytt eller om arbeidet skal avvikles grunnet vesentlige mangler og avvik.

Ved godkjenning i styret skal LOKUT melde fra til NOKUT, og de andre instansene som trenger beskjed om at fagskolen har opprettet en utdanning på egen fullmakt. Alle berørte parter skal gis melding om avgjørelsen.

Vi vurderer at prosedyren for oppretting av nye utdanninger slik den er beskrevet i søknaden inneholder en tilstrekkelig faglig kvalitetssikring under utvikling av utdanningen. Vi mener imidlertid fagskolen bør vurdere hensiktsmessigheten av å ha både referansegruppe og styringsgruppe. Hensikten med å kvalitetssikre underveis i prosessen må være å få gode faglige innspill til innholdet i utdanningen, og vi mener dette kan gjøres på mer effektive måter enn ved bruk av referansegruppe og styringsgruppe. Et alternativ kan for eksempel være å sende studieplanen ut på høring til sentrale samarbeidspartnere og andre med relevant faglig kompetanse. Et slik alternativ forutsetter i så fall at det må være med en student i plangruppen for å oppfylle NOKUTs krav.

På institusjonsbesøket fikk vi vite at ledelsen har vurdert om det er hensiktsmessig å ha en styringsgruppe eller ikke. Kvalitetsleder sa at det ikke vil være nødvendig med en styringsgruppe der det er personer med faglig tyngde i plangruppen. Vi mener fagskolen må bestrebe seg på å ha personer med faglig tyngde i plangruppen og også i sakkyndig komité.

Slik vi har forstått det er hensikten med styringsgruppen å få faglig kvalitetssikring underveis i prosessen. Vi stiller derfor spørsmål ved at styringsgruppen skal godkjenne prosjektdirektiv, fremdriftsplan og sjekklister for prosessen. Vi anser det som naturlig at det heller er ledelsen eller styret som har dette ansvaret. Økonomiske rammer, lover, krav og annen styringsdokumentasjon for prosessen er slik vi ser det forhold som ledelsen er ansvarlig for (og styret i siste instans), og vi stiller

² Det fremkommer at LOKUT FiØ også skal foreta revideringer. Det er uklart hva som er hensikten med å innføre dette i tillegg til det kvalitetsarbeidet skolen allerede bedriver.

derfor også spørsmål ved om det er formålstjenlig at plangruppen skal utarbeide et prosjektdirektiv før oppstartsmøtet. FiØ må tydeliggjøre ansvaret og oppgavene som skal gjøres gjennom hele prosessen, og eventuelt redegjøre for hensiktsmessigheten med den ordningen som det legges opp til i dag.

Vi ser det som viktig at studentenes rolle i utvikling av nye utdanninger blir ivaretatt og eventuelt styrket. Vi fikk høre på institusjonsbesøket at fagskolen så langt ikke har brukt studenter i referansegrupper og at dette er et område de mener den nåværende prosedyren har forbedringspotensial på. Utdanningsleder mener de ikke kan forvente at studenter kan gi så mange innspill på utformingen av læringsutbytte, men at de vil kunne ha viktige bidrag til gjennomføringen av utdanningen, valg av undervisningsformer med mer. Vårt inntrykk etter samtaler med studentene er at disse er godt kjent med læringsutbyttebeskrivelser og bruker disse aktivt i sin egen læring. Vi tror derfor studentene også kan bidra med innspill til om læringsutbytte for nye utdanninger er forståelige, selv om de ikke har den rette faglige kompetansen.

Slik vi forstår prosedyren skal utdanningsleder for helse og oppvekst sitte både som leder for plangruppen og i referansegruppen. På institusjonsbesøket fikk vi imidlertid inntrykk av at dette ikke var tilfelle. Tilbyder må redegjøre for om dette er tilfelle. Det henvises også til at styringsgruppe skal opprettes når *partene er enige om det* i prosedyren. Det er uklart hvilke parter det refereres til.

FiØ har beskrevet at sakkyndige er «*eksterne representanter med fagkyndig bakgrunn i henhold til kravspesifikasjoner gitt av NOKUT*». De er oppmerksom på viktigheten av habilitet, for eksempel ved å velge representanter fra virksomheter i andre regioner der det er snakk om opprettelse av utdanninger på bestilling fra Sykehuset Østfold. Dette ser vi på som viktig. Vi ber også skolen vurdere om oppnevning av sakkyndig heller skal ligge til styret. Slik det er beskrevet i prosessen er styret kun inne i prosessen ved at de vedtar igangsetting av utviklingsarbeid og endelig vedtak om igangsetting av utdanningen etter den er godkjent i LOKUT FiØ. Det er styret som eventuelt får godkjenning av fagområde og som er ansvarlig for utdanningene som tilbys ved fagskolen. De kan velge å delegere mange av oppgavene i prosessen med utvikling av nye utdanninger til ledelsen ved skolen, men vi anser at det er viktig særlig ved små skoler at visse oppgaver fortsatt ligger hos styret. Dette kan også innebære oppnevning av sakkyndige.

Vi mener at styret må ha en tydeligere rolle i utviklingen av nye utdanninger, og ser det som naturlig at det er styret som godkjenner utdanningen på grunnlag av tilsynsrapporten. På institusjonsbesøket kom det fram at ledelsen ikke har diskutert prosedyren for oppretting av nye utdanninger med styret. Ettersom det er styret som eventuelt får en fullmakt til å opprette utdanninger uten å søke NOKUT om godkjenning, er det avgjørende at styret har fått uttale seg om og kan stå inne for den prosedyren det søkes om godkjenning for.

Etablering av utdanninger på nye læresteder

FiØ søker om fullmakt til å opprette utdanninger på nye læresteder. De har lagt ved en kravspesifikasjon for undervisnings- og velferdslokaler, og en prosedyre som beskriver hvordan godkjenning av lokaler skal foregå. Det kommer frem av kravspesifikasjonen at det er rektor som skal foreta vurderingen av om lokalene oppfyller FiØs krav beskrevet i kontrollskjema. Dette kunne med fordel kommet tydeligere frem av prosedyren for *oppretting av nye læresteder for fagområdet helse og oppvekst*. Kravspesifikasjonen er tilrettelagt for teoretisk undervisning, og det fremgår at det vil utarbeides en egen kravspesifikasjon for det aktuelle studiet dersom det er behov for undervisningslokaler tilrettelagt for praktisk undervisning. Vi mener skolen vil kunne kvalitetssikre

etablering av utdanninger på nye læresteder på en tilfredsstillende måte på bakgrunn prosedyren og kravspesifikasjonen som er fremlagt.

Videreutvikling av etablerte utdanninger

Prosedyren som er beskrevet over gjelder også for endring av eksisterende utdanninger. Det er imidlertid uklart hvor store endringer som skal gjøres i utdanningen for at denne prosedyren skal følges. Dette må FiØ redegjøre for. Tilbyder må videre redegjøre for hvordan kunnskapsgrunnlaget fra de årlige rapportene om utdanningskvalitet benyttes for å avgjøre om det er behov for en vesentlig endring av utdanningen.

Konklusjon

Nei, tilbyder har ikke en tilfredsstillende rutine for oppretting av nye utdanninger og videreutvikling av etablerte utdanninger. Kravet er ikke tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder må:

- tydeliggjøre hvilket ansvar fagskolestyret, ledelsen og gruppene som omtales i prosedyren skal ha gjennom hele prosessen
- tydeliggjøre oppgavene som skal utføres i prosessen
- sikre at det fremkommer av prosedyren at utdanningen skal vurderes opp mot kravene i kapittel tre i fagskoletilsynsforskriften
- overlate til styret å fatte endelig vedtak om godkjenning av en ny utdanning, da det er de som eventuelt får fullmakten
- tydeliggjøre i prosedyren hvilke endringer i eksisterende utdanninger som tilsier sakkyndig vurdering og når prosedyre QP01 skal benyttes
- redegjøre for hvordan kunnskapsgrunnlaget fra de årlige rapportene om utdanningskvalitet benyttes for å avgjøre om det er behov for en vesentlig endring av utdanningen.

Tilbyder bør:

- vurdere om styret skal oppnevne sakkyndige
- vurdere om det er mulig å gjøre prosessen med oppretting av nye utdanninger mer tidsbesparende
- tydeliggjøre hvilke parter som skal være enige i om det skal opprettes en styringsgruppe
- vurdere nødvendigheten av styringsgruppe og referansegruppe i utviklingen av utdanningen
- vurdere om det er hensiktsmessig å etablere tre ulike prosedyrer for å sikre presisjonsnivået og innholdet i prosedyren: Prosedyre for opprettelse av nye utdanninger, prosedyre for videreutvikling av etablerte utdanninger og prosedyre for å føre tilsyn med eksisterende utdanninger

De ansattes kompetanseutvikling

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1): Tilbyder skal ha:

Beskrivelse og vurdering

FiØ beskriver de jevnlig medarbeidersamtalene som en viktig arena for kartlegging av behov for kompetanseutvikling. De skriver «*samtalen er en naturlig del av den løpende oppfølgingen og dialogen mellom leder og medarbeider, og et av hovedrådene i medarbeidersamtalen er kompetanseutvikling og måloppnåelse.*» Mal for medarbeidersamtale og en punktliste med eksempler på tema som tas opp i medarbeidersamtalen er vedlagt søknaden, og bekrefter det tilbyder beskriver.

Faglærerne vi møtte på institusjonsbesøket bekreftet at deres arbeidsgiver er svært velvillig til å tilrettelegge for at de kan videreutvikle kompetansen sin. Når det er av interesse for fagskolen at arbeidstageren tar utdanning, kan det gis hel eller delvis lønn eller annen økonomisk støtte i inntil tre år. Vi ser det som positivt at fagskolen legger vekt på at faglærerne skal ta formell pedagogisk utdanning etter de er fast ansatt, og tilrettelegger for dette.

Det er ikke utarbeidet noen helhetlig strategi for kompetanseutvikling, og heller ikke noen strategi for utvikling av fagområdet. Vi anser at det vil være hensiktsmessig for fagskolen å etablere en strategi for videreutvikling av fagområdet som også innebærer utvikling av fagmiljøets kompetanse. Fagskolen er en kompetansebedrift, og det er naturlig at kompetanseutvikling er tydeligere også i fagskolens overordnede strategi. For eksempel vil det være behov for flere lærere med barnehagefaglig kompetanse for å kunne forvalte en fagområdegodkjenning innen oppvekstfag. Vi anser også at det er behov for mer formell nettpedagogisk kompetanse blant de ansatte innen fagområdet for å kunne kvalitetssikre og utvikle pedagogiske metoder og verktøy.

Tilbyder beskriver at de har faste møteplasser hvor faglærerne kan diskutere faglige problemstillinger og utveksle erfaringer, og de vektlegger også deltagelse på kurs, fagsamlinger, hospiteringer, deltagelse i ulike råd osv. Faglærerne på helse og oppvekst har avsatt tid til slike aktiviteter i deres individuelle arbeidsplan, noe vi fikk bekreftet av faglærerne vi møtte på institusjonsbesøket. I full stilling utgjør dette en ressurs på 649 timer i året. Denne tiden benyttes blant annet til å delta på utviklingsdager (7 dager i året), samarbeidsmøter, personalmøter, tverrfaglig samarbeid, og kompetanseheving som kurs og utdanning. Det omfatter også pedagogisk utviklingsarbeid, kollegaveiledning, nettverksbygging, faglig ajourføring, hospitering og deltakelse i avdelingens utviklingsplaner, interne/eksterne prosjekter og strategiplaner på avdelingsnivå. Et eksempel på individuell arbeidsplan, og tilbyders prosedyre for kompetanseheving av ansatte er vedlagt søknaden.

Tilbyder har også vedlagt et eksempel på ansattes rapport etter hospitering i arbeidslivet. Av faglærerne vi møtte hadde en hospitert jevnlig på ulike arbeidsplasser for å utvikle sin kompetanse innen spesifikke emner, mens en av de andre mente hospitering ikke var nødvendig da hun jobbet deltid på sykehuset. Vi anser at deltidsarbeid kan bidra til å sikre yrkesrelevansen. Dersom det imidlertid er snakk om behov for ny kompetanse, er hospitering et mer hensiktsmessig tiltak, da en gjennom denne ordningen kan fordype seg i et tema som en ikke allerede har kompetanse innen. To av faglærerne som vi møtte på institusjonsbesøket og som har ansvar for nettutdanninger, fortalte at de hadde søkt råd og veiledning av kollegaer med hensyn til tilrettelegging for læring på nett. Vi fikk imidlertid inntrykk av at dette dreide seg om tips før oppstart av utdanningen, og ikke noe formalisert kollegaveiledning. Ettersom fagskolen har flere med formell nettpedagogisk kompetanse (dog innen

tekniske fag), vil det være mulig å tilrettelegge for en mer formalisert kollegaveiledning av lærere på nettutdanninger.

Tilbyder mener at de gjennom deltagelse i ulike kurs og konferanser, etter- og videreutdanninger, deltagelse i ulike råd og nettverk, samarbeid med andre fagskoler, kollegaveiledning og hospitering i arbeidslivet sikrer den oppdaterte yrkeserfaring og relevante faglige kompetanse som er påkrevd. Vi anser at kravet er tilfredsstillende, men oppfordrer fagskolen til å tenke mer strategisk rundt kompetanseutvikling. Vi anser det som hensiktsmessig at fagskolen nå er i ferd med å etablere en matrise med oversikt over fagmiljøets kompetanse, da dette kan være et godt verktøy for strategiske valg ved nyansettelser og kompetanseheving og videreutvikling av fagmiljøet.

Konklusjon

Ja, tilbyder har rutiner for å ivareta de ansattes kompetanseutvikling. Kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør:

- utarbeide en strategi for fagområdet som omfatter kompetanseutvikling av fagmiljøet innenfor fagområdet
- utvikle fagmiljøets formelle nettpedagogiske kompetanse for å kunne kvalitetssikre og utvikle nettbaserte utdanninger innen fagområdet
- øke fagmiljøets samlede barnehagefaglige kompetanse for å kunne forvalte en fagområdegodkjenning innen oppvekstfag

Studentdemokrati

Fagskoletilsynsforordningen § 4-4 (1): Tilbyder skal ha:

- f) Et fungerende studentdemokrati, og kunne vise til resultater av samarbeidet med studentene.

Beskrivelse og vurdering

Tilbyder beskriver studentrådet som et svært viktig bindeledd mellom studentene og fagskolen. Rådet består av klassetillitsvalgte fra alle utdanningene, og tilbudet gjelder for begge fagområdene: *helse og oppvekst* og *teknisk*. Prosedyren for etablering av studentråd er vedlagt søknaden. Per i dag har fagskolen ett studiested. Ved flere lokasjoner, skal det velges klassetillitsvalgte per lokasjon, som skal være representert i fagskolens studentråd.

Tilbyder beskriver studentrådets mandat i søknaden, og oppgavene omfatter hovedsakelig deltakelse i ulike råd og utvalg og kvartalsvise møter med rektor. Det er spesifisert at det er studentrådets leder som deltar på styremøter og møter i Fagskolerådet i Østfold (Østfold fylkeskommune). Studentrådsleder deltar også på styrets strategiseminarer to ganger i året.

Rådet jobber for å fremme studentenes ønsker om et best mulig læringsmiljø, i tillegg til å sikre studentenes faglige rettigheter. Rådet tar opp spørsmål og forslag, drøfter disse og tar det videre opp

med ledelsen, styret eller andre aktuelle personer. På institusjonsbesøket fikk vi høre at studentrådet har et meget godt samarbeid med ledelsen og at de har jevnlig møter med rektor og kvalitetsleder. Disse møtene synes å være av en uformell karakter. De tillitsvalgte beskriver at det er lett å ta opp ting som berører studentene, og at ledelsen er raske med å reagere på innspill som kommer. De tillitsvalgte opplever at de blir lyttet til og at de har reell innvirkning i saker som går på studentvelferd og læringsmiljø.

Studentrådsleder ga uttrykk for at det er begrenset hvor engasjerte studentene er i studentdemokratiet, og at det er de fem som sitter i styret i studentrådet som er mest aktive. Kontakten med studenter skjer mye i form av uformelle samtaler, men det er få som kommer på møter. De ga uttrykk for at det er spesielt vanskelig å få med nettstudenter og deltidsstudenter, som ofte har jobb og/ eller lang reisevei til skolen. Under institusjonsbesøket forklarte utdanningsleder at fagskolen ikke har vært flinke nok til å motivere studentene til å delta i studentdemokratiet, men at det nå er økt fokus på dette. Komiteen ser dette som positivt. Komiteen oppfordrer studentorganet til å finne arbeidsformer som kan involvere deltids- og nettstudentene i større grad. Nettstudentene bør gjøres særlig oppmerksomme på hvordan og hva de kan bruke studentrådet til.

Fagskolen i Østfold er tilknyttet Organisasjon for Norske Fagskolestudenter (ONF), og det fremgår av mandatet til studentrådet at de skal delta på landsmøtet til ONF. Innmeldingsskjema til ONF er vedlagt søknaden. Studentrepresentantene fortalte at de har et veldig godt inntrykk av ONF sentralt, bl.a. gjennom å ha deltatt på opplæring av tillitsvalgte, og på ONFs landsmøte. De ga uttrykk for at alle tillitsvalgte burde sendes på opplæring hos ONF, fordi man blir mye bedre rustet til å gjøre en god jobb, ikke minst gjennom at man får økt engasjement.

For en tilbyder som søker om fagområdegodkjenning er studentenes involvering i kvalitetssikring og utvikling av utdanningene viktig. Studentrådsleder eller tillitsvalgte har ikke deltatt i utformingen av søknaden om fagområdegodkjenning utover at studentrådsleder var blitt informert om at det skulle søkes på et styremøte. Det ville vært hensiktsmessig om beskrivelsene i søknaden vedrørende studentdemokrati, studentvelferd, ressurser og fasiliteter etc. hadde vært kvalitetssikret av studentrådet.

Møtereferater fra studentrådet for perioden 2013-2017 er vedlagt søknaden. Ut fra disse og våre inntrykk fra institusjonsbesøket, anser vi at kravet om å kunne vise til tilfredsstillende resultater fra samarbeidet med studentene er oppfylt.

Konklusjon

Ja, tilbyder har et fungerende studentdemokrati og kan vise til resultater av samarbeidet med studentene. Kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør legge til rette for at alle studentrepresentanter kan delta på opplæring hos ONF.

Fungerende system for kvalitetssikring

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1): Tilbyder skal ha:

- g) Et fungerende system for kvalitetssikring som har vært i bruk i minst ett år etter NOKUTs godkjenning av systemet.

Fagskoletilsynsforskriften § 5-1 Krav til system for kvalitetssikring:

- (1) Tilbyder skal ha en systembeskrivelse som består av de ulike elementene i kvalitetssikringssystemet og viser sammenhengen mellom disse. Beskrivelsen skal omfatte ansvarsforhold og rapporteringslinjer, og det skal fremgå hvordan informasjonen systemet fremskaffer blir brukt til å utvikle og forbedre utdanningene.
- (2) Tilbyder skal sette mål for kvaliteten i utdanningene. Kvantitativ informasjon skal indikere om målene er nådd.
- (3) Tilbyder skal innhente tilbakemeldinger om kvaliteten i utdanningene fra:
 - a) Studenter.
 - b) Undervisningspersonalet.
 - c) Sensorer.
 - d) Aktører i yrkesfeltet.
- (4) For hver utdanning skal tilbyder årlig gjennomgå utdanningskvaliteten basert på den informasjonen som fremkommer gjennom kvalitetssikringssystemet. Tilbyder skal også vurdere om utdanningene fyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrifter.
- (5) Ledelsen skal årlig utarbeide en rapport til styret med en overordnet vurdering av utdanningskvaliteten i utdanningene.
- (6) For tilbydere som søker godkjenning av fagområde, må systembeskrivelsen inneholde rutine for etablering av nye utdanninger, jf. § 4-4 d).
- (7) Tilbyder som søker godkjenning av fagområde må kunne dokumentere jevnlig dialoger med samarbeidspartnere, jf. § 4-6, og vise hvordan informasjonen brukes i den årlige gjennomgangen av utdanningskvaliteten, jf. § 5-1(4).

Beskrivelse og vurdering

Kvalitetsarbeid og system for kvalitetssikring

Fagskolen i Østfolds kvalitetssikringssystem ble godkjent av NOKUT 18. oktober 2010.

Kvalitetshåndboka og årsrapporter fra 2013-2014, 2014-2015 og 2015-2016 er vedlagt søknaden. Før institusjonsbesøket fikk vi også tilsendt årsrapporten for 2017. Årsrapportene viser at fagskolen har et fungerende system for kvalitetssikring, og at de kontinuerlig innhenter tilbakemeldinger fra ulike grupper om kvaliteten i utdanningene. Dette kom også frem gjennom de intervjuene vi foretok på institusjonsbesøket.

Årsrapportene viser fagskolens resultater vurdert opp mot målsettinger via spesifiserte, målbare kvalitetsindikatorer. Indikatorene er innsøking til utdanningstilbudene, vitnemålsproduksjon på normert tid, tilfredshet etter endt studium, og studiets yrkesrelevans. De to første indikatorene vurderes på grunnlag av skolens tallmateriale, tilfredshet etter endt studie vurderes på grunnlag av resultater av en brukerundersøkelse for avgangsstudenter, og studiets yrkesrelevans vurderes på grunnlag av tilbakemeldinger fra avgangsstudenter ett år etter de avsluttet studiet. FiØ har ikke definert en kritisk verdi når det gjelder de kvantitative indikatorene. I årsrapportene har FiØ oppgitt alle utdanninger som ikke når måltallene. Vi anbefaler FiØ å vurdere om det vil være hensiktsmessig å ha kritiske verdier for hver av de kvantitative indikatorene, som angir når skolen må undersøke resultatene nærmere og iverksette tiltak. Dette vil på en tydeligere måte også vise når resultatene ansees som tilfredsstillende.

Brukerundersøkelsen som er grunnlaget for vurdering av studentenes tilfredshet etter endt studie har veldig få respondenter fra helseavdelingen (2014: 10 studenter, 2015: 26 studenter, 2016: 17 studenter, 2017:14 studenter). Vi stiller derfor spørsmål ved validiteten av resultatene. Resultatene av brukerundersøkelsen tar forholdsmessig stor plass i årsrapporten, og det kommer ikke frem at tilbyder har vurdert validiteten. Det kommer imidlertid frem av *styrets tiltak for å sikre og heve utdanningskvaliteten* at svarprosenten må økes, uten at det er angitt hvor mange prosent som må ha

besvart undersøkelsen for at resultatene skal være valide. Dersom FiØ ønsker å la brukerundersøkelsen være grunnlag for vurdering av målet om studentenes tilfredshet etter endt studie, må de iverksette tiltak for å sikre at flere studenter besvarer undersøkelsen. Vi er kjent med utfordringene med å få studenter til å besvare evalueringer, og anbefaler at faglærerne gjennomfører evalueringen når studentene er samlet.

Innhenting av resultater foregår også gjennom fortløpende evalueringer (emneevalueringer), studentsamtaler, sensors tilbakemelding om eksamen og fagråd med samarbeidspartnere. Det blir også foretatt questbackundersøkelser av praksis og praksisveilederkurset. Det er faglærerne som samler inn denne informasjonen og utarbeider emneevalueringer, der også deres egne erfaringer og betraktninger tas med. Det kommer ikke frem at ledelsen også har tilgang til resultatene av studentenes emneevalueringer, og om de rutinemessig gjennomgår evalueringene. Vi vil anbefale fagskolen å endre denne praksisen, slik at ledelsen både har tilgang til alle evalueringer og et ansvar for å gjennomgå evalueringene.

Det står om emneevalueringer i kvalitetshåndboka at det er *«rapport fra denne evalueringen som danner grunnlaget for analyse og evaluering av utdanningskvaliteten på hver fagretning»*. Denne er det utdanningsleder som foretar. Det kommer imidlertid ikke frem hvordan resultater fra emneevalueringene som kan være aktuelle for flere utdanninger deles. Vi ser for eksempel at det har kommet forslag i et av fagrådene om å utarbeide en kontrakt mellom student og veileder i praksis. Vi anser at slike forslag kan være relevante for flere utdanninger og må deles på tvers av utdanninger. Vi ber tilbydere redegjøre for dette.

Hovedtrekkene fra emneevalueringene er tatt med i årsrapporten, og det er angitt tiltak for forbedring under de ulike områdene. Vi ser imidlertid at tiltakene i stor grad omhandler tiltak som har blitt gjennomført i perioden, og formuleringer som *«det er viktig at undervisningsformen varierer og at lærer aktivt lar studentene ta del i sin egen læring»*. Vi opplever dette i liten grad som konkrete tiltak som skal iverksettes for den kommende perioden. Det samme gjelder tiltakene som er angitt under kapitlene om kvalitetsindikatorer. Tiltakene som oppgis her er i stor grad videreføring av tiltak som skolen allerede har igangsatt, som for eksempel *«fortsette arbeidet med å påvirke fagorganisasjoner og det politiske miljøet for å øke presset på helsevirksomhetene til å oppfordre og tilrettelegge for at deres ansatte gjennomfører videreutdanning»*. Til slutt i årsrapporten angis imidlertid styrets tiltak for å sikre og heve utdanningskvaliteten. Her kommer tiltakene knyttet til de ulike kvalitetsindikatorer klart frem. Vi mener det vil være hensiktsmessig om tiltakene som følger av analysene underveis i årsrapporten konkretiseres ytterligere.

Vi ser også at analysene av resultatene med fordel kan forbedres. Noen steder fremstår analysen som et resyme av det som har kommet frem av evalueringene, noen steder angis årsakene, og noen steder angis tiltakene som har blitt iverksatt. Analysen av resultatene bør peke på årsakssammenhenger, og inneholde vurderinger av om de viser at fagskolen driver utdanninger med god kvalitet. Resultatene fra de ulike gruppene og evalueringene bør også i større grad sees i sammenheng med hverandre, og kunne ut i en oppsummering av på hvilke områder skolen driver med god kvalitet og på hvilke områder det er forbedringspotensial.

Basert på resultatene blir selve målene vurdert av ledelsen og styret for neste periode, der etablerte kvalitetsmål enten videreføres eller endres. Tilbydere skriver i søknaden at *«det utarbeides kontinuerlig forslag til forbedringer der det er behov»*. Dette inntrykket deler vi etter å ha lest årsrapportene og snakket med de ulike gruppene på institusjonsbesøket. Det er viktig at FiØ fortsetter det gode arbeidet med å iverksette tiltak for å utbedre kvalitetssvikt kontinuerlig. Vi ser det også som viktig at det kommer tydelig frem hvem som er ansvarlig for å iverksette ulike tiltak. Ansvarsfordeling for

kvalitetsarbeidet generelt og for innhenting av tilbakemeldinger er beskrevet i kvalitetshåndboka. I *styrets tiltak for å sikre og heve utdanningskvaliteten* gir styret ansvaret for tiltakene til rektor. Flere av tiltakene må imidlertid gjøres av utdanningsleder og faglærerne i deres daglige arbeid. Vi mener det vil være hensiktsmessig med en samlet liste over tiltakene som fremgår i årsrapporten, med en avgivelse av hvem som er ansvarlig for å følge opp de ulike tiltakene.

Tilbyder beskriver også et eget avvikssystem som er tilgjengelig for både ansatte og studenter i søknaden. Det var også et tema på institusjonsbesøket. I avvikssystemet kan det meldes kvalitetsavvik, uønskede kvalitetshendelser, forbedringsforslag, positive tilbakemeldinger og eventuelle HMS-saker, herunder vaktmester, renhold, utstyr etc. Tilbyder mener at avviksdata sammen med evalueringer og brukerundersøkelser vil gi et mye bedre bilde på hvor det er forbedringspotensial, hvor fokus for neste periode bør være, både ved interne arbeidsprosesser og hva angår utdanningskvaliteten. Tilbyder beskriver også hvordan avvik som meldes gjennom systemet følges opp, hvordan tiltak iverksettes og effekten av disse måles. Det presiseres at de som rapporterer får tilbakemelding om korrektive og/eller forebyggende tiltak. Vårt inntrykk etter institusjonsbesøket er at avvikssystemet er på vei til å etablere seg som en kanal for å rapportere kvalitetsavvik, men at det ikke har vist så store resultater ennå. Det som rapporteres både gjennom avvikssystemet og brukerundersøkelsen er i hovedsak forhold knyttet til det FiØ kaller studiekvalitet i kvalitetshåndboka. FiØ skiller mellom studiekvalitet som omfatter skolens *infrastruktur, hvordan det tilrettelegges for at læringsmiljøet og den helhetlige opplevelsen til både lærer og student blir ivaretatt*, og utdanningskvalitet som omfatter *kvaliteten og relevansen for studentenes læring, samt at studiene som tilbys er i henhold til myndighetskrav, studentenes og arbeidslivets forventninger til høyere og behovsrettet kompetanse etter endt utdanning*.

Vi kunne ønsket å se hvilke vurderinger som er gjort med hensyn til fagskolens utdanningskvalitet tydeligere i årsrapporten. Vårt inntrykk er imidlertid at faglærerne og ledelsen kontinuerlig har et fokus på å drive utdanningen av god kvalitet, og at tiltak for forbedringer, justeringer av innhold i utdanningen og litteratur iverksettes jevnlig.

Vi kan ikke se at det kommer frem av kvalitetshåndboka eller annen dokumentasjon at tilbyder årlig vurderer om utdanningene fyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrifter, jf. § 5-1(4). Dette må innarbeides i fagskolens kvalitetsarbeid.

Tilbyder ansatte høsten 2017 en kvalitetsleder som blant annet skal sikre at skolens prosedyrer er oppdatert og tilgjengelige i Fronter for hele organisasjonen. Vi ser det som positivt at kvalitetshåndboka og skolens vurderinger av kvalitet er tilgjengelig for alle på fagskolen.

Jevnlig dialoger med samarbeidspartnere

Tilbyder skriver i søknaden at de har jevnlig dialog med samarbeidspartnere. De trekker spesielt frem samarbeidspartnere innen kommunale virksomheter, helseforetak og fagforeninger da disse er viktige for utvikling av nye utdanningstilbud eller ved endring i eksisterende. Tilbyder skriver i søknaden at de også har jevnlig samarbeidsmøter med praksisfeltet der de diskuterer muligheter for gjennomføring av praksis og hvordan best tilrettelegges for praksis.

Tilbyder beskriver at samarbeidspartnerne gjennom møter, andre fora for kommunikasjon, og spørreundersøkelser har mulighet til å gi tilbakemeldinger på hvorvidt kvaliteten på kompetansen fagskolen leverer er i henhold til forventningene. På institusjonsbesøket traff vi representanter for kommuner, praksisplasser, fagråd, Kompetanseforum Østfold, samt en fra Sykehuset Østfold som har vært med i plangruppe for utvikling av utdanningen innen operasjonsvirksomhet. Disse kunne bekrefte at de jevnlig har hatt møter med fagskolen de siste to årene. Fagmiljøet fortalte også om fagrådene de hadde ansvar for og at de her både har tatt opp om det er behov for endringer i læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå, og hvordan praksis fungerer. Se også §§ 4-6(1) og 4-6(2) om samarbeid med yrkesfeltet.

Tilbyder skriver i søknaden at dialog og samarbeid med arbeidslivet bidrar til å holde faglærerne og andre ansatte oppdatert. I søknaden lister tilbyder opp ulike former for samarbeid fagskolen har med yrkesfeltet. I tillegg til det som er nevnt tidligere, omfatter listen fagråd for helse og oppvekt ved Fagskolen i Østfold, Kompetanseforum Østfold, praksisveilederkurs, samarbeidsundersøkelse og hospitering for ansatte. Tilbyder viser også til vedlegg med oversikt over fagmiljøets deltagelse i samarbeid og nettverk.

I søknaden skriver FiØ at «*studieplanene gjennomgås og oppdateres fortløpende basert på arbeidslivets behov, alternativt igangsettes arbeidet med å opprette nye utdanninger*». Det er noe uklart fra den forelagte dokumentasjonen hvordan og når oppdateringer gjøres. Det er også uklart når ønskede endringer ansees som så store at det er behov for å benytte rutine *QP01 Etablering av- og videreutvikling av utdanninger FiØ* som innebærer sakkyndig vurdering. Det finnes egne prosessbeskrivelser for de ulike evalueringene, og det er mulig det kommer frem av disse hvordan og når mindre oppdateringer, som for eksempel endringer av litteratur, læringsutbytte på emnenivå osv. gjøres. Fagmiljøet informerte komiteen om at behov for endringer i læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå, for eksempel på grunnlag av innspill fra fagrådene, tas opp med utdanningsleder og i teamet, før forslagene sendes inn til revisjon. Vi ber tilbyder redegjøre for hvordan og når mindre endringer av studieplaner gjøres, samt hvordan innspillene fra samarbeidspartnerne benyttes i dette arbeidet. Av studieplanene som er lagt ved søknaden er de fleste revidert i mai 2017 for utdanninger med oppstart høsten 2017. FiØ har underveis i prosessen ettersendt reviderte studieplaner for to utdanninger som også lå ved søknaden, og vi ser at disse er endret til det som vi vurderer som det bedre. Det er derfor grunnlag for å vurdere at informasjonen som innhentes fra samarbeidspartnerne brukes i den årlige gjennomgangen av utdanningskvaliteten.

Det kommer tydelig frem av dokumentasjonen som er vedlagt søknaden, samt intervjuene på institusjonsbesøket at FiØ har jevnlig dialoger med samarbeidspartnere. Vi ser klart forbedringspotensial av samarbeidet med yrkesfeltet, for eksempel da det har vært lav deltakelse i fagrådene. Dette omtales ytterligere under kapittel 4.3 om samarbeid med yrkesfeltet.

Konklusjon

Nei, tilbyder har ikke et fungerende system for kvalitetssikring som har vært i bruk i minst ett år etter NOKUTs godkjenning av systemet. Kravet i § 4-4 (1) g) er ikke tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder må dokumentere hvordan de årlig vurderer om utdanningene oppfyller gjeldene krav, og beskrive dette i kvalitetshåndboka.

Tilbyder bør:

- vurdere om det vil være hensiktsmessig å ha kritiske verdier for hver av de kvantitative indikatorene
- iverksette tiltak for å sikre at flere studenter besvarer brukerundersøkelsen dersom denne skal være grunnlag for vurdering av tilfredshet med studiet
- vurdere om det er hensiktsmessig at ledelsen har tilgang til resultatene av studentenes emneevalueringer, og om de rutinemessig skal gjennomgå evalueringene
- konkretisere tiltakene som skal iverksettes på grunnlag av resultater og avvik som er innhentet og analysert i årsrapporten
- vurdere om det er hensiktsmessig med en samlet liste over tiltakene for kvalitetsforbedring som fremgår i årsrapporten, med en avgivelse av hvem som er ansvarlig for å følge opp de ulike tiltakene

- tydeliggjøre hvilke vurderinger som er gjort med hensyn til fagskolens utdanningskvalitet i årsrapporten
- se resultatene fra alle evalueringer, samtaler, samarbeidsmøter med mer i sammenheng og oppsummere fagskolens styrker og hovedutfordringer i et eget avsnitt i årsrapporten
- redegjøre for hvordan og når mindre endringer av studieplaner gjøres, samt hvordan innspillene fra samarbeidspartnerne benyttes i dette arbeidet
- klargjøre hvordan forslag til endringer i utdanningen som fremkommer i emneevalueringer, sensorenes tilbakemeldinger, lærernes evalueringer og fagråd håndteres og implementeres
- redegjøre for hvordan forslag til endringer som kan være relevante for flere utdanninger deles på tvers av utdanninger
- redegjøre for når endringer ansees som så store at det er behov for å benytte prosedyre *QP01 Etablering av- og videreutvikling av utdanninger FiØ*

1.4 Krav til fagområdegodkjenning: Fagområdet, fagmiljø og yrkesfeltet

1.4.1 Fagområdets avgrensning

Fagskoletilsynsforskriften § 4-2:

- (1) Fagområdet skal være relatert til anerkjente yrkesfeltet, jf. fagskoletilsynsforskriften.
- (2) Fagområdet skal ha tilstrekkelig faglig bredde til å inkludere flere utdanninger.

Beskrivelse og vurdering

Tilbyder søker godkjenning for *helse og oppvekst*, og sier det er et etablert fagområde innen yrkes- og samfunnslivet. Yrkesfeltet helse omfatter blant annet sykehjem og hjemmetjeneste, sykehus/spesialisthelsetjenesten, dagsenter. Yrkesfeltet oppvekst omfatter blant annet barnehage, skole, SFO, boliger for mennesker med utviklingshemming, barneboliger og avlastningshjem for barn med funksjonsnedsettelse. Tilbyder skriver at utdanningene innenfor fagområdet bygger på utdanningsprogrammet helse- og oppvekstfag på Vg2, som omfatter helsearbeiderfaget, ambulansefaget, barne- og ungdomsarbeiderfaget, helseservicefaget og aktivitørfaget.

Tilbyder skriver videre at de senere årene har både spesialist- og primærhelsetjenesten gitt uttrykk for at det er behov for kombinasjoner av fagfelt, og at utdanninger som kombinerer helse med andre fagfelt vil kunne dekke utfordringene som det norske helsevesen står overfor i fremtiden. De viser til Meld. St. 11 (2015–2016) Nasjonal helse- og sykehusplan (2016–2019), som beskriver fremtidens helsetjeneste. Nye utdanninger innen fagområdet vil kunne være utstrakt tverrfaglige, men hoveddelen vil fortsatt ligge innenfor fagområdet. Til disse utdanningene vil det være aktuelt å ta opp søkere fra andre utdanningsprogram, slik som IKT-servicefaget, kokk- og servitørfaget (institusjonskokkfaget) og transport og logistikk.

Relasjonen til yrkesfeltet

Tilbyder skriver at antallet tjenestemottagere vil øke i fremtiden og dermed også arbeidskraftbehovet innen helse- og oppvekstfagene. De viser til statistikk fra KOSTRA for 2015 og Statistisk sentralbyrås befolkningsframskrivninger fra juni 2016. De viser også til den sterke veksten i antall personer over 80 år som vil komme etter 2020, og som vil føre til en etterspørsel etter nærmere 41 500 helsefagarbeidere (Statistisk sentralbyrå, Hong Pham). Her viser tilbyder også til HELSEMOD (2007) som bekrefter at det vil være en særlig mangel på helsefagarbeidere i fremtiden. Videreutdanning av helsepersonell gjennom fagskoleordningen vil ifølge tilbyder være et viktig kompetanse- og rekrutteringstiltak rettet mot både primær- og spesialisthelsetjenesten.

Når det gjelder oppvekst viser FiØ til Fafø-rapporten «Kompetanse og kvalitet i arbeid med barn og unge» fra 2016 som sier at utdanning av barne- og ungdomsarbeiderne vil være viktig for å kunne dekke kommunenes behov for arbeidskraft og kompetanse i arbeid med barn og unge. Faglig råd for helse- og oppvekstfag mener også at barne- og ungdomsarbeideren spiller og vil spille en svært viktig rolle i fremtiden. Tilbyder viser også til at alle kommuner skal ha et tilbud om skolefritidsordning for barn på 1.–4. trinn og for barn med særskilte behov på 1.–7. trinn, som ifølge Opplæringsloven «skal gi omsorg og tilsyn og legge til rette for lek og kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i barnets alder, interesser og funksjonsnivå». Ifølge tilbyder er dette viktige forutsetninger når fagskolen skal vurdere å igangsette videreutdanning for barne- og ungdomsarbeidere.

Komiteen vurderer at fagområdet helse og oppvekst er relatert til anerkjente yrkesfelt, og er enig med tilbyder i at det er et økende behov for kompetanseheving av helsefagarbeidere og barne- og ungdomsarbeidere.

Faglig bredde

Fagskolen i Østfold tilbyr per i dag åtte utdanninger innen fagområdet helse og oppvekst, hvorav syv er relatert til yrkesfeltet helse, mens én utdanning, *barn med særskilte behov*, er knyttet til yrkesfeltet oppvekst.

Tilbyder beskriver at styret har vedtatt at det skal utarbeides utdanninger innen operasjonsvirksomhet og paramedic for helsefagarbeidere. Når det gjelder oppvekstfag, planlegger styret å utarbeide utdanninger innen *arbeid med de yngste barna (0-3 år) i barnehagen*, og *arbeid med språk, flerspråklighet og flerkulturell kompetanse i barnehagen*.

Videre viser de til at regjeringen har iverksatt ulike strategier for forebyggende arbeid for barn og unge som kan få betydning for fagarbeiderens oppgaver og dermed påfølgende behov for nye studietilbud innen oppvekstfaget. De viser særlig til tiltaksplanene *Barn som lever i fattigdom (2015–2017): En god barndom varer livet ut* og *Tiltaksplan for å bekjempe vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom (2014–2017)*.

Det vil i fremtiden være stort behov for utdanning innen fagfeltet helse og oppvekst, og komiteen ser at det vil kunne bli behov også for tverrfaglige utdanninger. Spørsmålet om hva som sorterer innenfor eller utenfor fagområdet er derfor noe fagskolen vil måtte kunne ta stilling til når slike problemstillinger oppstår. Uten en ytterligere redegjørelse for hvordan dette skal vurderes, kan ikke komiteen se at det er grunnlag for å gi godkjenning for å opprette utdanninger med læringsutbyttebeskrivelser fra andre fagområder enn helse og oppvekstfag.

Komiteen anser at helsedelen av fagområdet er tilstrekkelig bredt for å kunne opprette flere utdanninger. Når det gjelder oppvekstdelen av fagområdet tilbyr fagskolen per i dag kun én utdanning, *barn med særskilte behov*, som driftes av én fast ansatt og én vikar som begge er utdannet førskolelærere med spesialpedagogikk. På institusjonsbesøket ga fagskolen uttrykk for at oppvekstdelen av fagområdet er nytt for dem, og at de ønsker å utvikle flere studier når de har fått kartlagt hvilken kompetanse arbeidslivet trenger. Fagskolen har et mål om å opprette to nye utdanninger, men sier at de vil vente med å utvikle disse til de eventuelt får godkjenning. I henhold til skriftlig dokumentasjon har fagskolen per i dag ikke planer om å ansette flere innen oppvekst. Komiteen mener, basert på opplysningene gitt i søknaden og informasjonen som kom frem gjennom intervjuene, at fagskolen mangler en konkret strategi for hvordan de skal utvikle oppvekstdelen av fagområdet, at de ikke har godt nok samarbeid med yrkesfeltet og at de per i dag, ikke har stort nok fagmiljø til å dekke de viktigste delene av fagområdet oppvekst. Komiteen kan derfor ikke gi godkjenning for oppvekstdelen av fagområdet.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredstillende måte.

Fagområdet er relatert til anerkjente yrkesfelt og har tilstrekkelig bredde for å inkludere flere utdanninger. Kravet henger sammen med vurderingene under §§ 4-3 (3), 4-5 (1) og 4-6 (1). Etter

redegjørelse for andre må-punkt under, er kravet tilfredsstillende oppfylt for helsefag, men ikke for oppvekstfag.

Fagskolen må

- utvikle oppvekstdelen av fagområdet for en eventuell fremtidig godkjenning
- klargjøre hvem som skal vurdere og hvordan de skal vurdere om en tverrfaglig utdanning faller inn under fagområdet eller ikke

1.4.2 Fagmiljø

Merknad til fagskoletilsynsforskriften § 4-5: Når vi bruker begrepet «fagmiljøet» viser det til alle ansatte som gir regelmessig og direkte bidrag til utvikling, organisering og gjennomføring av utdanningene innenfor det aktuelle fagområdet.

Fagmiljøets kompetanse, størrelse og stabilitet

Studiekvalitetsforskriften § 5-2 (3) b): Tilbyderen skal ha fast ansatte i undervisningsstilling og administrative stillinger med slik kompetanse at tilbyder er i stand til å kvalitetssikre og utvikle sine pedagogiske metoder og nye og eksisterende utdanningstilbud innenfor sentrale fagområder som inngår i utdanningene.

Fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (1): Fagmiljøet må være stort og stabilt nok til å dekke undervisnings-, kvalitetssikrings- og utviklingsoppgavene innen fagområdet. Fagmiljøets kompetanse må være bred nok til å dekke de viktigste delene av fagområdet.

Beskrivelse og vurdering

Fagmiljøets kompetanse og bredde

Tilbyder skriver at alle i fagmiljøet er utdannet sykepleiere eller førskolelærere og har lang og relevant erfaring fra sine fagområder/utdanningsretninger. De har minst én relevant videreutdanning etter bachelor i sykepleie eller som førskolelærer. I søknaden har tilbyder listet opp hvilke videreutdanninger fagmiljøet har, og kompetansen kommer også frem av CVene til de ansatte. Vi ser av vedlagte CVer at det er seks i tillegg til utdanningsleder som er utdannet sykepleiere, en med utdanning innen logistikk, og kun to barnehagelærere, hvorav bare en er fast ansatt. Begge barnehagelærerne har videreutdanning i spesialpedagogikk. For øvrig har to av faglærerne mastergrad, én i jordmorfaget og én i organisasjon og ledelse, med utdanningsledelse som spesialområde. Vi anser at fagmiljøets formelle kompetanse innen helsefag er god og bred nok til å dekke de viktigste delene av fagområdet. Innenfor oppvekstfag har fagmiljøet imidlertid ikke tilstrekkelig bredde.

Videre skriver tilbyder i søknaden at alle lærerne har PPU eller PPU-Y. De som ikke har denne formelle kompetansen ved ansettelsestidspunktet, plikter å starte på PPU-Y innen to år fra tiltredelsesdato. En av de nyansatte som vi intervjuet på institusjonsbesøket, påbegynte PPU-Y høsten 2017. Tilbyder skriver også at alle har lang erfaring fra undervisning i skole og arbeidsliv. Vi ser det som en styrke at alle faglærerne innen fagområdet har formell pedagogisk utdanning, da alle dermed har et godt grunnlag for å bidra til utvikling av pedagogiske metoder.

Når det gjelder digital kompetanse skriver tilbyder at alle faglærerne har god kompetanse, og at flere har gjennomført nettlærerutdanning og har kurs i å være nettlærere. Av vedlagte CVer ser vi at det er tre innen fagområdet som har kurs for nettlærere ved Industri College indre Scandinavia – et kurs som tilsvarer 30 studiepoeng. Dette er utdanningsleder, praksiskoordinator og en av faglærerne. Tilbyder skriver videre at faglærerne har oppdatert og tilstrekkelig digital kompetanse innen skolens digitale læringsplattformer, samt at noen er superbrukere i pasientrettede IKT-programmer som DIPS, Geric, E-helse, E-linkressurs osv. Så langt har tilbyder kun fullført en nettbasert utdanning innen fagområdet (*Barsel og barnepleie*), samt igangsatt en utdanning (*Logistikk og service i helsetjenestene*) høsten 2017. Fagmiljøet har etter vår vurdering dermed liten erfaring med å utvikle, drive og kvalitetssikre nettbaserte utdanninger. Vi anser at det er behov for en styrking av den nettpedagogiske kompetansen før fagmiljøet skal kunne forvalte ansvaret som følger med en fagområdegodkjenning. Se også vår vurdering under § 4-5(3).

Tilbyder skriver at alle faglærerne har arbeidet mange år innen feltet, og flere jobber fremdeles som tilkallingsvakter og ferieavviklere hos sine tidligere arbeidsgivere. I tillegg har lærerne mulighet for å hospitere på arbeidsplasser som har en kompetanse de ønsker å styrke. I de emnene de fast ansatte ikke har tilstrekkelig kompetanse leier FiØ inn forelesere utenfra, f.eks. fra Sykehuset i Østfold, Kalnes. De faste faglærerne er til stede på disse forelesningene for å oppdatere seg eller tilegne seg ny kunnskap. Vi anser fagmiljøets yrkeserfaring som relevant, og ser at det her også er en tilstrekkelig bredde innen helsefag. Innen oppvekstfag mener vi som sagt at fagmiljøet ikke har en tilstrekkelig bredde. Se også vår vurdering under §4-5(4).

Praksiskoordinator ved skolen, som også forestår opplæring av praksisveiledere ute på praksisstedene, har ved siden av sykepleierutdanning med videreutdanning innen eldreomsorg, også videreutdanning i veiledning og i coaching. FiØ skriver at dette er spesielt nyttig i forbindelse med kurs og opplæring av praksisveiledere, samtaler med studenter og kollegabasert veiledning.

Tilbyders krav til kompetanse

Kravspesifikasjon for undervisningspersonalet innen Helse- og oppvekststudiet ved Fagskolen i Østfold har en generell del som gjelder for alle helse- og oppvekststudier ved Fagskolen i Østfold. I følge denne skal undervisningspersonalet ha minimum 3-årig høyskoleutdanning. De skal også ha PPU eller PPU-Y, relevant og oppdatert yrkeserfaring fra fagområdet og digital kompetanse i skolens læringsplattform, de digitale verktøyene som skolen benytter og andre digitale programmer som er aktuelle for utdanningen. For hver av utdanningene er det så utarbeidet en kravspesifikasjon basert på den generelle, som beskriver hva slags formell utdanning og videreutdanning som er relevant og hvilket fagområde deres erfaring skal være fra. Det er ikke angitt hva som ansees som «oppdatert yrkeserfaring», og det er ikke spesifisert hva slags yrkeserfaring som ansees som «relevant».

Kravspesifikasjonen inneholder også kompetansekrav for praksisveiledere, og kravene som stilles er at de minimum har samme utdanningsnivå som utdanningen. Det er ønskelig at de har veiledningskompetanse, og de plikter å sette seg inn i retningslinjer for praksis, læringsutbyttebeskrivelene for praksis og praksisheftet. Kravene til praksisveilederne er de samme for alle utdanningene. Til sensorene stilles det krav om at de har minimum 3-årig høyskoleutdanning innen fagområdet og relevant yrkeserfaring. Videre er det ønskelig med videreutdanning innen fagfeltet som utdanningen omhandler og PPU eller erfaring fra vurderingsarbeid i skole.

Vi anser kravene som stilles til fagmiljøets kompetanse som relevante, og mener dette vil sikre at tilbyder er i stand til å kvalitetssikre og utvikle sine pedagogiske metoder og nye og eksisterende utdanningstilbud innen fagområdet.

Fagmiljøets størrelse og stabilitet

Fagskolen i Østfold har totalt cirka 40 fast ansatte fordelt på faglærere, administrativt personell og ledelse. Innenfor fagområdet helse og oppvekst spesifikt skiller det mellom faglærere, ledelse og administrativt personale, som er direkte eller indirekte tilknyttet fagområdet i forbindelse med kvalitetssikring og utviklingsarbeid i tillegg til undervisning. Tilbyder skriver at fagskolens administrative stab er en viktig støttefunksjon for fagområdet, og har beskrevet både stabens sammensetning og hva de bidrar med.

Undervisningspersonellet innen fagområdets utdanninger består av åtte fast ansatte faglærere fordelt på 7,5 årsverk. Det er 100 prosent faste stillinger ved avdelingen for helse og oppvekst, med unntak av praksiskoordinator, som har 50 prosent stilling. Praksiskoordinatoren brukes også som vikarierende foreleser innen utdanningen helse, aldring og aktiv omsorg ved behov. Utdanningsleder for helse og oppvekst som er faglig og pedagogisk ansvarlig og ansatt i 100 prosent fast stilling, har også en liten andel undervisning som vikarierende foreleser ved behov. Som tidligere nevnt er det kun en med oppvekstfaglig kompetanse som er ansatt i 100 prosent fast stilling, og en som omtales som fast vikar.

Vi ser det som positivt at fagmiljøet innen fagområdet hovedsakelig består av faste ansatte i fulle stillinger. Dette bidrar til å sikre tilstrekkelig stabilitet. Ettersom det har vært lav søkning til noen av utdanningene, anser vi imidlertid at det kan være en fare for at tilbyder i perioder blir sittende med ansatte som skal lønnes til tross for at de ikke har undervisning på noen av utdanningene.

På institusjonsbesøket fikk vi inntrykk av at det er stor forskjell mellom utdanningene med hensyn til i hvor stor grad det benyttes timelærere og gjestelærere fra yrkesfeltet. Flere av studentene mente det var hensiktsmessig med gjestelærere særlig fra de virksomhetene som det er naturlig å samarbeide med etter endt utdanning, f.eks. barnevernet for studentene på *barn med særskilte behov*. Vi oppfordrer tilbyder til å tenke igjennom hvordan samarbeidspartnere kan trekkes inn både i undervisnings-, kvalitetssikrings- og utviklingsoppgavene innen fagområdet. Se også §§ 4-6(1) og 4-6(2) om samarbeid med yrkesfeltet.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Fagmiljøet innen helsefag er stort og stabilt nok til å dekke undervisnings-, kvalitetssikrings- og utviklingsoppgavene innen fagområdet. Fagmiljøets kompetanse er bred nok til å dekke de viktigste delene av fagområdet helse. Kravet er tilfredsstillende oppfylt for helsefag.

Fagmiljøet innen oppvekstfag er ikke stort og stabilt nok til å dekke undervisnings-, kvalitetssikrings- og utviklingsoppgavene innen fagområdet. Fagmiljøets kompetanse er ikke bred nok til å dekke de viktigste delene av fagområdet. Kravet er ikke tilfredsstillende oppfylt for oppvekstfag.

Tilbyder må:

- sikre at fagmiljøet innen oppvekstfag blir stort og stabilt nok til å dekke undervisnings-, kvalitetssikrings- og utviklingsoppgavene innen fagområdet oppvekst
- sikre at fagmiljøets kompetanse innen oppvekstfag er bred nok til å dekke de viktigste delene av fagområdet

Tilbyder bør:

- utdype hva de mener er oppdatert og relevant yrkeserfaring i kravspesifikasjonen for undervisningspersonalet knyttet til de spesifikke utdanningene
- lage en plan for hvordan samarbeidspartnere fra yrkesfeltet kan bidra i undervisnings-, kvalitetssikrings- og utviklingsoppgavene innen fagområdet

Krav til ansatte i hovedstilling og faste stillinger

Fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (2): Tilbyder må ha ansatte i hovedstilling i fagmiljøet med formell utdanning på nivå over fagskoleutdanning i tilsvarende eller beslektet fagområde. Minst 50 prosent av de ansatte må være fast ansatt hos tilbyder.

Beskrivelse og vurdering

Tilbyder beskriver at fagmiljøet innen fagområdet består av ca. 15 fast ansatte totalt, fordelt på 8 faglærere (7,5 årsverk), 4 i administrasjonen og 4 medlemmer fra ledelsen. Ved avdelingen for helse og oppvekst har alle 100-prosent stillinger med unntak av praksiskoordinator, som har 50 prosent stilling. FiØ skriver at samtlige ansatte har lang og relevant yrkeserfaring fra sine fagområder, og minst én relevant videreutdanning etter bachelor i sykepleie eller førskolelærer. To av undervisningspersonalet har masterutdanning, én i jordmorfaget og én i organisasjon og ledelse med utdanningsledelse som spesialområde.

På etterspørsel fra komiteen har FiØ ettersendt informasjon om skolens planer for fremtidige ansettelser. FiØ beskriver de ikke har noen spesifikk og dokumentert plan for fremtidige ansettelser, men at de fortløpende vurderer behovet for tilføring av ytterligere kompetanse gjennom tilsetting.

FiØ skriver videre at de er i ferd med å etablere en kompetansematrise som definerer kravspesifikk kompetanse, foretrukket kompetanse og fremtidige behov for kompetanse. Dette mener de vil være et godt styringsverktøy som enkelt vil kunne avdekke manglende kompetanse og behov for nyansettelser.

Komiteen mener at med syv utdanninger innen helse og én innen oppvekst har fagskolen tilstrekkelig antall ansatte med fagkompetanse og yrkeserfaring til å sikre studentenes læringsutbytte i tråd med studieplanene. Det er bra at fagskolen har mange fast ansatte, men vi mener likevel at den bør vurdere å øke bruken av timelærer med faglig spisskompetanse gitt at ikke alle de fast ansatte sitter med like god kompetanse på alle fagområdene.

Konklusjon

Ja, tilbyder har ansatte i hovedstilling i fagmiljøet med formell utdanning på nivå over fagskoleutdanning i tilsvarende eller beslektet fagområde. Minst 50 prosent av de ansatte er fast ansatt hos tilbyder.

Pedagogisk kompetanse

Fagskoletilsynsforskriften: § 4-5 (3) Fagmiljøets faste ansatte må ha formell pedagogisk kompetanse i et omfang som gjør det mulig å utvikle pedagogiske metoder og verktøy.
--

Merknad til fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (3): Dersom søknaden omfatter godkjenning av nettbaserte utdanninger, må tilbyder dokumentere at de ansatte har tilstrekkelig nettpedagogisk kompetanse (kompetanse i planlegging, utvikling, gjennomføring og evaluering av læring via nett).

Beskrivelse og vurdering

Fagmiljøets faste ansatte

Tilbyder beskriver at alle faglærerne har praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) eller PPU-yrkesfag (PPU-Y). To av lærerne innen fagområdet helse og oppvekst har i tillegg videreutdanning i spesialpedagogikk. En faglærer har master i pedagogikk. De som ikke har formell kompetanse innen pedagogikk (PPU eller PPU-Y) ved ansettelsestidspunktet, plikter å starte på dette innen to år fra tiltreddsdato.

I søknaden har tilbyder også beskrevet hvilke læringsformer de benytter, og hvilke pedagogiske prinsipper som ligger bak valg av undervisningsformer både for stedbaserte og nettbaserte studier.

Pedagogisk ansvarlig

Tilbyder beskriver at det er én pedagogisk ansvarlig for både nettbaserte og stedbaserte utdanninger innen fagområdet. Oppgaver og ansvar for pedagogisk ansvarlig er således ikke skilt ut spesielt for nettbaserte utdanninger. Pedagogisk ansvarlig skal blant annet sørge for at studietilbudene blir planlagt og gjennomført i henhold til godkjente studieplaner, at studieplaner med emnebeskrivelser blir fulgt og justert, at læringsformer blir evaluert og justert ved behov, at skolens forskrift, prosedyrer og rutiner blir fulgt, at lover, forskrifter og nasjonale studieplaner blir fulgt og at faglærere har rett kompetanse til å drive nettbasert undervisning.

Nettbasert undervisning

Fagskolen i Østfold benytter samme undervisningspersonale til både stedbaserte og nettbaserte utdanninger. De beskriver at alle faglærerne har god digital kompetanse i standard programvare som benyttes ved skolen. Noen er superbrukere i pasientrettede IKT-programmer som DIPS, Gerica, E-helse, E-linkressurs osv.

I tillegg til utdanningslederen har to av faglærerne innen fagområdet gjennomført emnet «Utvikling av nettkurs». Emnet utgjør ifølge søknaden 15 studiepoeng (i vedlagte CV er oppgis at utdanningen tilsvarer 30 studiepoeng) og har vært en del av Interreg-prosjektet «ICIS» (International College Indre Skandinavia). Her var blant annet ett av målene å øke tilgangen på arbeidskraft med høyere utdanning til industrien gjennom å kvalifisere lærere til å ta i bruk internett i undervisningen i større grad. Etter fullført emne skal man være i stand til å tilrettelegge eget undervisningsopplegg for gjennomføring ved bruk av internett, herunder være i stand til å beskrive og anvende grunnleggende teorier for god undervisning på internett. I tillegg skal man kunne anvende muligheter for deling av undervisningselementer, utvikle innholdskomponenter ved bruk av undervisningsprogramvare og utvikle eget undervisningsopplegg i *Learning Management Systems (LMS)*.

Flere av faglærerne har også skaffet seg kompetanse gjennom kurs om utvikling av nettkurs, blant annet med Magnus Nohr ved Høgskolen i Østfold. Nohr har også vært veileder for noen av faglærerne. I tillegg opplyser tilbyder at faglærerne har tilegnet seg erfaringer i de årene de har drevet nettkurs, både gjennom samarbeid internt, egenerfaring/egenutvikling og kontakt med andre aktører. Tilbyder

opplyser også om at fagskolen har et godt fagmiljø innen nettutdanning på de tekniske studieretningene som de kan dra nytte av. Komiteen anser at fagmiljøets erfaring med nettstudier innen helse og oppvekst må være begrenset da de kun har drevet en nettbasert utdanning de siste to årene.

Tilbyder skriver videre at de har innført nye programvarer for videokonferanser, og i den forbindelse fikk fire faglærere – to fra helse og oppvekst og to fra teknisk – i tillegg til pedagogisk IKT-ansvarlig opplæring slik at de kan være superbrukere for de andre faglærerne. IT-tekniske løsninger ivaretas av skolens egen IT-ansvarlig og skoleeiers IT-avdeling (Østfold fylkeskommune).

Fagskolen har stort fokus på at de ansatte skal ha formell pedagogisk utdanning, noe komiteen mener er positivt. Når det gjelder nettpedagogisk kompetanse anser vi imidlertid at denne ikke er tilstrekkelig for å kunne forvalte en fagområdegodkjenning for nettbaserte utdanninger. Fagskolen har noen utenfor avdelingen de kan trekke på, men de må ha bedre nettpedagogisk kompetanse innad i fagområdets fagmiljø for å kunne drive og utvikle nettbaserte utdanninger. Vi vil påpeke viktigheten av at fagskolen arbeider systematisk med å sikre at flere ansatte får formell nettpedagogiske kompetanse.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Fagmiljøets faste ansatte har formell pedagogisk kompetanse i et omfang som gjør det mulig å utvikle pedagogiske metoder og verktøy. Kravet er oppfylt for stedbaserete utdanninger.

Fagmiljøets ansatte har ikke nettpedagogisk kompetanse (kompetanse i planlegging, utvikling, gjennomføring og evaluering av læring via nett) i et omfang som gjør det mulig å utvikle pedagogiske metoder og verktøy. Kravet er ikke tilfredsstillende oppfylt for nettbaserte utdanninger.

Tilbyder må sikre at flere ansatte får formell nettpedagogisk kompetanse i et slikt omfang at de kan utvikle pedagogiske metoder og verktøy på nett.

Fagmiljøets yrkeserfaring

Fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (4): Fagmiljøet må ha relevant yrkeserfaring.
--

Merknad til fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (4): For at yrkeserfaringen skal være relevant må de ansatte være oppdatert om utviklingen innenfor det aktuelle yrkesfeltet.
--

Beskrivelse og vurdering

Tilbyder beskriver at faglærerne på *helse og oppvekst* alle har relevant og oppdatert yrkeserfaring, de har arbeidet mange år i yrkesfeltet, og flere er fremdeles yrkesaktive i helger og ferier.

Fagskolen legger vekt på at faglærere har 100 prosent undervisningsstillinger, fordi de mener det blir mindre «slitasje» på personalet når de kun har én arbeidsgiver. Som et ledd i å vedlikeholde kompetansenivået har faglærerne anledning til å hospitere i arbeidslivet, og de blir oppfordret til å delta på fagrelaterte kurs. Hospiteringen varer som regel en uke om gangen, og fagskolen har som mål

at faglærerne hospiterer på aktuelle og fagrelaterte arenaer minst én gang i året. Etter hospitering leverer faglærer en kort rapport. Tilbyder skriver også at samarbeid med arbeidslivet gjennom fagråd og kompetanseforum bidrar til å holde undervisningspersonalet oppdatert. Faglærerne vi intervjuet på institusjonsbesøket bekreftet dette. Enkelte fagråd har ikke fungert etter intensjonen på grunn av lav deltakelse fra arbeidslivet. Vi mener derfor at det er viktig at de faglig ansatte også benytter de andre kanalene som bidrar til at de er oppdatert om utviklingen i yrkesfeltet.

Vi anser at fagmiljøets yrkeserfaring er relevant og bidrar til å sikre praksisnære og yrkesrettede utdanninger. Tiltakene som beskrives, som deltidsjobb, hospitering, fagrelaterte kurs, fagråd og kompetanseforum ansees som gode tiltak for å vedlikeholde kontakten med yrkesfeltet. Om tiltakene derimot skal benyttes for kompetanseheving, er det viktig at tilbyder sikrer en bredde i hvor de ansatte hospiterer slik at deres samlede kompetanse dekker flere felt.

Konklusjon

Ja, fagmiljøet har relevant yrkeserfaring. Kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør sikre at de ansatte hospiterer på ulike tjenestesteder innenfor fagområdet slik at deres samlede kompetanse dekker flere fagfelt.

1.4.3 Samarbeid med yrkesfeltet

Formelt samarbeid med aktører i yrkesfeltet

Studiekvalitetsforskriften § 5-2 (3) c): Tilbyderen skal ha et tilfredsstillende samarbeid med arbeidslivet

Fagskoletilsynsforskriften § 4-6 (1): Tilbyder må ha et formelt samarbeid med relevante aktører i yrkesfeltet om utvikling og gjennomføring av utdanninger innen fagområdet.
--

Beskrivelse og vurdering

Fagskolen i Østfold opplyser at de samarbeider med offentlige og private helseforetak, kommuner og andre om utvikling, gjennomføring og kvalitetssikring av utdanninger innen helsesektoren. De beskriver at skolen både har formelt og uformelt samarbeid med relevante aktører innen yrkesfeltet helse og oppvekst. De ulike samarbeidsformene og treffpunktene er beskrevet i søknaden, og inkluderer blant annet formaliserte samarbeidsmøter og samarbeid om utvikling av nye utdanninger og revidering av eksisterende utdanninger der eksterne samarbeidspartnere deltar i en prosjektgruppe/arbeidsgruppe. Videre er det fagråd knyttet til hver enkelt utdanning, praksisveilederkurs, utveksling av gjesteforelesere, utvikling av kompetansehevende kurs, deltakelse på fagdager, rekruttering, praksisstudier og organisasjonsbesøk.

På institusjonsbesøket møtte vi representanter for kommunen, sykehuset, Kompetanseforum Østfold, fagråd, plangruppe for utvikling av en ny utdanning, og en praksiskoordinator. Alle beskrev samarbeidet med fagskolen som godt. De bekreftet at fagskolen er opptatt av å få innspill fra arbeidslivet og på den andre siden å kunne tilby kompetanseheving til samarbeidspartnerne ansatte.

Utdanningsleder ga uttrykk for at samarbeidet med kommunene kan være vanskelig, særlig med tanke på å tilrettelegge for at de ansatte kan ta utdanning. Representanten for Sarpsborg kommune, som er ansvarlig for forvaltning av kommunens kompetansestrategi, mener de er helt avhengig av samarbeidet med FiØ for å kunne dekke behovene for kompetanse i kommunen. Hun understreket imidlertid at det er viktig at det lages avtaler mellom leder og student, slik at det er en plan for hva studenten skal bidra med etter endt utdanning. I henhold til representanten fra Kompetanseforum Østfold er ikke alle kommuner like strategiske med hensyn til kompetansekartlegging og -utvikling. Vårt inntrykk av samarbeidet med kommunene er at det er et stort potensiale med tanke på rekruttering og utvikling av utdanninger tilpasset kommunenes behov. Kommunene er den viktigste samarbeidspartner for FiØ for de fleste av utdanningene innen fagområdet, og det er avgjørende at samarbeidet med kommunene er godt.

Innenfor oppvekstfag er fagskolens samarbeid med yrkesfeltet foreløpig ganske umodent. De har kun en godkjent utdanning innen oppvekstfag, og samarbeidet har i hovedsak dreid seg om denne. Det er etablert et fungerende fagråd knyttet til utdanningen, og tilbyder har også etablert to avtaler med kommuner med tanke på utvikling av nye utdanninger innen oppvekstfag. Representantene for samarbeidspartnerne kunne bekrefte at det nok er lenger igjen for å få til et godt samarbeid med kommunene om rekruttering, utvikling, gjennomføring og kvalitetssikring av utdanninger innen oppvekst. Representanten for Sarpsborg kommune kunne fortelle at for dem er det avgjørende å først dekke behovene innen helse, før det vil være aktuelt å utvikle noe samarbeid om oppvekst. Vi anser at tilbyder per i dag ikke har tilstrekkelig samarbeid med yrkesfeltet innen oppvekstfag.

Samarbeidsavtaler

Tilbyder beskriver ulike typer formelle samarbeidsavtaler. De har overordnede intensjonsavtaler om fremtidig samarbeid med Sykehuset Østfold og flere kommunale helse- og oppvekstetater i fylket. Avtalene omhandler samarbeid om utvikling og kvalitetssikring av innholdet i utdanningene og andre kompetansehevende kurs, rekruttering av studenter fra yrkesfeltet og omvendt, og potensiell kompetanseoverføring fra yrkesfeltet til skolen via f.eks. gjesteforelesninger. FiØ skriver at intensjonsavtalene skal åpne for et tettere samarbeid til fordel for begge parter. På søknadstidspunktet har de inngått intensjonsavtale med fem kommuner i tillegg til Sykehuset Østfold. I de fleste avtalene er det angitt hvem som er kontaktperson både i kommunen og på fagskolen. Dette anser vi som hensiktsmessig. Det fremgår av avtalen at den er løpende og kan sies opp med 6 måneders oppsigelsestid. Det er noe uklart hva tilbyder legger i at det er intensjonsavtaler ettersom avtalene framstår som bindende avtaler.

FiØ har også intensjons- og formelle samarbeidsavtaler vedrørende utdanningene, som skal sikre at kvaliteten og læringsutbyttet er i henhold til yrkesfeltets krav og forventninger. I tillegg skal partene legge til rette for at kvalifiserte søkere får tilbud om og gjennomfører studiet. Slike avtaler kan også omfatte samarbeid om gjesteforelesninger, hospitering, studentpraksis, bistand i studentenes hovedprosjekt, fagdager, veiledningskurs og seminarer, organisasjonsbesøk og informasjon om studietilbud og karrieremuligheter. Det er lagt ved totalt ti samarbeidsavtaler/intensjonsavtaler fordelt på fem utdanninger. Åtte av avtalene er med kommuner, to med sykehus og en med en videregående skole. De fleste avtalene med kommunene er undertegnet av kommunalsjefen, men det kommer ikke alltid frem hvilken stilling den som har undertegnet avtalen har. Vi anser det også som hensiktsmessig at det fremgår av avtalene hvem som skal være kontaktperson henholdsvis hos FiØ og samarbeidspartneren i yrkesfeltet. Dette vil sikre at samarbeidet forankres hos virksomheter i

kommunen som faktisk har kompetanse til å uttale seg om kvaliteten og relevansen på utdanningenes læringsutbytte.

Alle utdanningene innen helse og oppvekst ved Fagskolen i Østfold har praksis, og skolen har derfor inngått avtaler om praksisplasser innenfor samtlige studier. FiØ skriver at praksisfeltet foretrekker at skolen tar kontakt årlig om behov for praksisplasser heller enn at de inngår faste avtaler om praksis. De beskriver også at de avholder praksisveilederkurs, og kurs for arbeidsplassene som har studenter med utviklingsprosjekter. I forbindelse med praksis, sender også skolen ut questbackundersøkelse som kartlegger både studentenes og veiledernes tilfredshet med praksisen. FiØ har lagt ved 15 avtaler om praksis, fordelt på fem ulike utdanninger. Avtalene har en noe ulik utforming. For eksempel har avtalen om praksis innenfor *logistikk og service i helsetjenesten* en angivelse av læringsutbyttet for praksis, arbeidskrav i praksisperioden og hvor mange timer praksisveileder må sette av til veiledning av studenten, i tillegg til formål, omfang, partenes plikter, gjensidig informasjonsplikt, taushetsplikt og avtalens gyldighet. Avtalene om praksis i utdanningene *barn med særskilte behov, barsel og barnepleie* og *psykisk helsearbeid og rusarbeid* omtaler kun formål, omfang, plikter, gjensidig informasjonsplikt, taushetsplikt og avtalens gyldighet. For avtalene med helseforetakene er det også angitt hvordan eventuelle tvister skal løses, samt at partene sammen skal foreta en skikkethetsvurdering. Det vises i denne sammenheng til universitets- og høyskoleloven. Fagskoleloven har fra 17. juni 2016 bestemmelser om skikkethetsvurdering. Vi anbefaler at tilbyder henviser til fagskoleloven heller enn til UH-loven i praksisavtalene. Vi anbefaler også at praksisavtalene standardiseres der det ikke er særskilte forhold som gjør at avtalen må skille seg ut. Vi anbefaler videre at den standardiserte praksisavtalen bygger på avtalen for *logistikk og service i helsetjenesten*, da vi ser det som viktig at praksisstedet kjenner til hvor mange timer som må avsettes til veiledning når avtalen inngås.

Fagråd

I fagrådene for de ulike utdanningene inviterer skolen inn aktører fra yrkesfeltet for å drøfte og evaluere studiene. Dette er en relativt ny ordning som startet høsten 2015. Sammensetningen av fagrådene skal representere en bredde fra yrkesfeltet og inkluderer både nåværende og tidligere studenter. På institusjonsbesøket møtte vi både en nåværende og tidligere student som er med i fagråd. Det er faglærer for den enkelte utdanning som er ansvarlig for fagrådet. Fagrådene skal blant annet fange opp og orientere om endringer og utfordringer innen fagområdet, gi råd om konkret innhold i temaene som inngår i emnene, og hva som bør (ned)prioriteres i undervisningen. I tillegg skal fagrådene bidra i forbindelse med hovedprosjekter, gjesteforelesninger, ekskursjoner, bruk av dataprogrammer, utstyr, arbeidskrav med mer, samt gi råd om hva skolen bør vektlegge ved rekruttering av nye studenter og nye faglærere.

Referater fra fagrådene i perioden 2015-2017 viser at det har vært varierende oppmøte fra eksterne samarbeidspartnere i fagrådene. Ved ett tilfelle, slo fagrådet for barsel og barnepleie seg sammen med tilsvarende fagråd ved Fagskolen Innlandet. Dette anser vi som en hensiktsmessig ordning der FiØ ikke selv greier å sikre tilstrekkelig deltakelse fra arbeidslivet i sitt fagråd. Fra referatene som er lagt ved søknaden ser det ikke ut til at det har vært fagrådsmøter for alle utdanningene hvert år, og fokus for samtalene har vært gjennomføring av praksis. Det ser ut til at samarbeidspartnerne i fagrådet har kommet med mange og gode innspill til hvordan sikre kvaliteten i gjennomføringen av praksis. Intensjonen med fagrådene er bra, og det er fint at både nåværende og tidligere studenter inkluderes i fagrådene. Representantene for fagrådene som vi møtte på institusjonsbesøket opplevde deltakelsen i fagrådet som positiv, men mente at resultatene avhenger av oppmøte fra de som sitter i fagrådene.

Vi anser at det er stort forbedringspotensial med hensyn til å utnytte fagrådene. For det første må fagrådene ha en viss størrelse for å sikre tilstrekkelige tilbakemeldinger om endringer i yrkesfeltet. Det er også viktig at fokus for diskusjonene går ut over gjennomføring av praksis, slik at ordningen bidrar til at utdanningenes læringsutbytte kvalitetssikres og videreutvikles og eventuelle behov for nye utdanninger avdekkes. Representantene som vi møtte kunne bekrefte at de hadde gått igjennom studieplanen i tillegg til å snakke om gjennomføring av praksis på fagrådsmøtene.

Styret har beskrevet som et av tiltakene for 2018 å sikre fagråd av en viss størrelse for alle utdanninger. Det er positivt at styret har fokus på å styrke fagrådene og vi vil understreke behovet for å videreutvikle ordningen. Eventuelt må tilbyder etablere andre ordninger for å sikre tilstrekkelige tilbakemeldinger fra arbeidslivet.

Det kommer frem av mandatet for fagrådet at referatene skal viderefremmes til utdanningsleder for fagområdet. Det kommer ikke frem hvordan resultatene skal brukes videre, og hvem som har fullmakt til å gjøre endringer som foreslås gjennom fagrådene. Se også vår vurdering under §4-4(1).

Resultater av samarbeidet

Tilbyder viser i søknaden til en årlig undersøkelse de foretar om samarbeidet med yrkesfeltet. Skjemaene som viser hva samarbeidspartnerne synes om samarbeidet, utdanningene og disses relevans er lagt ved søknaden. Resultatene av undersøkelsen foretatt høsten 2017 viser blant annet at fagskolen er en kilde til rekruttering av nye medarbeidere, det har ført til økt forståelse for fagskolen og utdanningene både i avdelingene og i administrasjonen hos samarbeidspartneren, det skjer en viktig kunnskapsdeling mellom yrkesfeltet og fagskolen, og fagskolen utdanner medarbeidere med kompetanse som blant annet sykehuset har behov for. Samarbeidet har også ført til en ny utdanning godkjent av NOKUT, og at det er satt ned en prosjektgruppe for å utvikle en ny utdanning. Vi ser det som positivt at FiØ har et særlig godt samarbeid med Sykehuset Østfold Kalnes, da vi fikk inntrykk av at samarbeidet er til gjensidig nytte for begge parter.

Ingen av representantene for samarbeidspartnerne som vi snakket med på institusjonsbesøket har blitt utfordret til å si noe vedrørende FiØs søknad om fagområdegodkjenning. Vi ser det som naturlig at tilbyder informerer og diskuterer en slik søknad med sentrale samarbeidspartnere, da en fullmakt til å opprette utdanninger uten å søke NOKUT om godkjenning vil kunne være strategisk viktig med tanke på kompetanseutvikling hos samarbeidspartnerne.

Tilbyder har tilrettelagt for et tilfredsstillende samarbeid med arbeidslivet og kan vise til noen resultater fra samarbeid med relevante aktører i yrkesfeltet innenfor helsefag. Vårt hovedinntrykk er imidlertid at det er mange gode intensjoner og mye igangsatt samarbeid, men at det foreløpig ikke er mange resultater fra samarbeidet. Tilbyder må derfor fortsette å styrke samarbeidet med arbeidslivet, og særlig kommunene. Dette er avgjørende for å kunne utnytte potensialet som ligger i en fagområdegodkjenning, med muligheter til raskt å kunne tilby utdanninger som arbeidslivet har behov for. Vi ser det også som avgjørende for rekruttering at samarbeidet med yrkesfeltet styrkes.

Tilbyder har også et tilfredsstillende samarbeid med arbeidslivet knyttet til den ene utdanningen innen oppvekstfag, og kan vise til resultater fra samarbeidet. Med tanke på forvaltning av en fullmakt av en fagområdegodkjenning innen oppvekstfag anser vi imidlertid at tilbyder ikke har tilstrekkelig formelt samarbeid med relevante aktører i yrkesfeltet.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder har et formelt samarbeid med relevante aktører i yrkesfeltet om utvikling og gjennomføring av utdanninger innen fagområdet helsefag. Kravet er tilfredsstillende oppfylt for helsefag.

Tilbyder har ikke et tilstrekkelig formelt samarbeid med relevante aktører i yrkesfeltet om utvikling og gjennomføring av utdanninger innen fagområdet oppvekstfag. Kravet er ikke tilfredsstillende oppfylt for oppvekstfag.

Tilbyder må utvikle et større nettverk av samarbeidspartnere innen oppvekstfag.

Tilbyder bør:

- styrke og utvikle samarbeidet med yrkesfeltet, særlig med kommunene
- sikre tilstrekkelig deltakelse i fagrådene, eller eventuelt vurdere andre samarbeidsformer
- vurdere å ha felles fagråd med andre skoler i Østlandssamarbeidet
- utdype hva som er forskjellen på en intensjonsavtale og en samarbeidsavtale, da intensjonsavtalene fremstår som bindende avtaler
- oppgi kontaktpersoner i samarbeidsavtalene fra henholdsvis FiØ og samarbeidspartner
- standardisere praksisavtalene der det ikke er særskilte forhold som gjør at avtalen må skille seg ut
- bygge malen for praksisavtaler på avtalen for *logistikk og servise i helsetjenestene*

Resultater fra samarbeid og deltakelse i nettverk

Fagskoletilsynsforskriften § 4-6 (2): Fagmiljøet må vise til tilfredsstillende resultater fra deltagelse i regionale, nasjonale og eventuelt internasjonale samarbeid og delta i faglige nettverk relevante for fagområdet.

Merknad til fagskoletilsynsforskriften § 4-6 (2): Deltakelsen skal bidra til at fagmiljøet er oppdatert faglig og med hensyn til utviklingen i yrkesfeltet. Tilbyder må delta i aktuelle fagråd/referansegrupper innen yrkesfeltet dersom disse er åpne for utdanningsinstitusjoner.
--

Beskrivelse og vurdering

Fagmiljøets deltakelse i nettverk

Fagskolen i Østfold skiver at de gjennom mange år har opparbeidet et stort og viktig nettverk i helse- og oppvekstsektoren. De viser til beskrivelsene av samarbeidet i § 4-6 (1) som omfatter deltagelse i nettverk hvor skolen og samarbeidspartnerne bidrar til å kvalitetssikre den faglige utviklingen. Faglærerne deltar i ulike nettverk som er relevante for utdanningene de har ansvar for, og leder fagrådet for deres utdanning. Faglærernes nettverk er ofte opparbeidet gjennom et langt yrkesliv.

Tilbyder skriver videre at ansatte ved Fagskolen i Østfold deltar i flere nettverk og på kurs og konferanser i løpet av skoleåret, deriblant NOKUTs seminarer og konferanser relevante for

fagområdet. Deltakelsen bidrar til å vedlikeholde det faglige kontaktnettverket og til å øke kvaliteten på studiene.

FiØ har lagt ved en oversikt over fagmiljøets deltakelse i samarbeid og nettverk. Listen viser at FiØ har et bredt nettverk av samarbeidspartnere, er aktive deltakere på mange konferanser, og i ulike nettverk knyttet til fagskoleutdanning. Vi ser imidlertid at få av nettverkene er av faglig karakter knyttet til utdanningene innen helse og oppvekst. Det ser ut til at det hovedsakelig er faglærere på *barsel og barnepleie, psykisk helsearbeid og rusarbeid og helse, aldring og aktiv omsorg* som deltar på konferanser eller i nettverk knyttet til utdanningene. Faglærerne er også med på en nasjonal fagskolekonferanse for fagskolelærere som har fokus på voksenpedagogikk, der de møter andre fagskolelærere som underviser på samme utdanning. Faglærerne vi møtte på institusjonsbesøket opplevde denne konferansen som nyttig med tanke på faglig utveksling.

Det fremgår ikke av oversikten hvem fra fagskolen som deltar i eller har kontakten med de ulike nettverk, men vi antar at det er ledelsen som har flest kontaktpunkter til nettverkene og samarbeidspartnerne som er listet opp. For Østlandssamarbeidet fremgår det at det er rektorene for de seks skolene som jevnlig har møter. Vi anser det som viktig at også fagmiljøet deltar i nettverk og samarbeid som knytter utdanningene opp mot yrkesfeltet. Som det fremgår av merknaden til § 4-6 (2) skal deltakelsen i nettverk bidra til at fagmiljøet er oppdatert faglig og med hensyn til utviklingen i yrkesfeltet. Fagskolen bør kartlegge hvilke faglige nettverk/fagråd/referansegrupper som finnes innen yrkesfeltet og søke deltakelse i disse. Vi ser et særlig behov for dette innen oppvekstfag, da få av samarbeidspartnere/nettverkene gjelder for oppvekst.

I søknaden redegjør tilbyder også for et utvalg av faglige nettverk som de deltar i. Disse er Kompetanseforum Østfold, Rådet for offentlige fagskoler (RFF), Nasjonalt utvalg for fagskoleutdanning i helse- og oppvekstfag (NUFHO), Fagskolerådet for Østfold, Fagforbundet og Østlandssamarbeidet. Sammensetningen og formålet med nettverkene er beskrevet.

Resultater fra samarbeid og deltakelse i nettverk

Tilbyder skriver at deltakelse i nettverk bidrar til:

- erfaringsutveksling rundt faglig innhold i utdanningene
- utvikling av rammer og strategier for fagskoleutdanningene som ivaretar den enkelte, virksomhetens og samfunnets behov for kompetanse og livslang læring
- å fremme fagskolen som en selvstendig del av utdanningssystemet og fagskoleutdanningene som attraktive tilbud for studenter og arbeidsliv
- å stimulere til samarbeid og kvalitetsutvikling av utdanningene

Vi ser det er stort behov for å fremme fagskolens utdanninger som attraktive tilbud for studenter og arbeidsliv, både fordi de kan dekke viktige behov for kompetanse i kommunene og andre virksomheter i arbeidslivet, og fordi det er en forutsetning for å kunne rekruttere tilstrekkelig med studenter til utdanningene innen fagområdet. Det er derfor fint at fagskolen er aktiv i de ovennevnte nettverkene. Vi fikk bekreftet på institusjonsbesøket at FiØ er proaktive med tanke på å kartlegge behovene for kompetanse overfor sine samarbeidspartnere, for eksempel i Kompetanseforum Østfold. Dette nettverket er imidlertid kun to år gammelt, og det er noe tidlig å se de helt store resultatene fra samarbeidet. Dette gjelder for flere av fagskolens initiativ, som beskrevet under § 4-6 (1). Som nevnt over skulle vi gjerne sett at flere fra fagmiljøet deltok i nettverk. Vi skulle også gjerne sett flere

resultater fra samarbeidet knyttet til fagområdet helse og oppvekst. Vi ser at det kan være vanskelig å synliggjøre resultatene når det gjelder å holde fagmiljøet faglig oppdatert, og vi ser at samarbeid, deltakelse på konferanser og fagrådene som ledes av faglærerne har bidratt til noen konkrete resultater. Vi mener imidlertid at det er behov for å styrke fokus på deltakelse i nettverk og samarbeid som knytter fagskoleutdanningene innen fagområdet opp mot yrkesfeltet.

Konklusjon

Ja, fagmiljøet kan vise til tilfredsstillende resultater fra deltagelse i regionale, nasjonale og eventuelt internasjonale samarbeid og deltar i faglige nettverk relevante for fagområdet. Kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør:

- sikre at faglærerne i tilstrekkelig grad deltar i faglige nettverk slik at de holder seg oppdatert faglig og med hensyn til utviklingen i yrkesfeltet
- vise tydeligere hvilke konkrete resultater fagmiljøets deltakelse i samarbeid og nettverk har gitt dersom det er resultater som ikke kommer frem av søknaden med vedlegg
- kartlegge hvilke nettverk/fagråd/referansegrupper som finnes innen yrkesfeltet og søke deltakelse i disse
- beskrive hvordan endringsforslag fra fagrådene skal jobbes med videre og hvem som har fullmakt til å gjennomføre disse endringene

1.5 Konklusjon etter sakkyndig vurdering

Søknaden om fagområdegodkjenning for *helse og oppvekst* anbefales ikke godkjent. Som det fremkommer av rapporten er flere krav oppfylt for fagområdet helse, men ikke for fagområdet oppvekst. Det samme gjelder for stedbaserte og nettbaserte utdanninger.

I oversikten under er alle krav som ikke er oppfylt for fagområdet helse og oppvekst oppgitt. Ved å avgrense fagområdet til *helse* og kun søke om fullmakt til å opprette stedbaserte utdanninger, vil tilbyder lettere kunne oppfylle kravene.

Følgende krav er vurdert som ikke oppfylt:

§ 4-1 (1): Tilbyder som søker om godkjenning av fagområde må oppfylle de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning, jf. § 3-1

§ 4-3 (3): Tilbyders strategi for fagområdet skal gi grunnlag for stabil virksomhet i en femårsperiode.

§ 4-4 (1): Tilbyder skal ha:

- a) Velfungerende studieadministrative tjenester og god informasjon til studentene.
- c) Ressurser og fasiliteter i form av lokaler, utstyr og informasjonstjenester som er tilpasset utdanningsvirksomheten og som utgjør et fullt forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte.
- d) tilfredsstillende rutiner for oppretting av nye utdanninger og videre utvikling av etablerte utdanninger. Studenter skal delta i dette arbeidet.
- g) Et fungerende system for kvalitetssikring som har vært i bruk i minst ett år etter NOKUTs godkjenning av systemet.

§ 4-2 (1): Fagområdet skal være relatert til anerkjente yrkesfeltet, jf. fagskoletilsynsforskriften.

(2): Fagområdet skal ha tilstrekkelig faglig bredde til å inkludere flere utdanninger.

§ 4-5 (1): Fagmiljøet må være stort og stabilt nok til å dekke undervisnings-, kvalitetssikrings- og utviklingsoppgavene innen fagområdet. Fagmiljøets kompetanse må være bred nok til å dekke de viktigste delene av fagområdet.

§ 4-5 (3) Fagmiljøets faste ansatte må ha formell pedagogisk kompetanse i et omfang som gjør det mulig å utvikle pedagogiske metoder og verktøy. *Merknad til fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (3): Dersom søknaden omfatter godkjenning av nettbaserte utdanninger, må tilbyder dokumentere at de ansatte har tilstrekkelig nettpedagogisk kompetanse (kompetanse i planlegging, utvikling, gjennomføring og evaluering av læring via nett).*

§ 4-6 (1): Tilbyder må ha et formelt samarbeid med relevante aktører i yrkesfeltet om utvikling og gjennomføring av utdanninger innen fagområdet.

Følgende krav må innfris for å få godkjenning:

Tilbyder må:

- endre formuleringene i § 5 i styrevedtektene for at disse skal tilfredsstillende kravene i fagskoleloven
- begrunne grunnlaget for stabil virksomhet i en femårsperiode
- utvikle en strategi for fagområdet det søkes godkjenning for
- involvere styret i arbeidet med å utvikle en strategi for fagområdet
- sikre at informasjonen som gis til studentene i punkt 6.1 b) i studiekontrakten er korrekt
- sikre at læringsverktøyene som blir benyttet på utdanningene som tilbys over nett fungerer som de skal
- tydeliggjøre hvilket ansvar fagskolestyret, ledelsen og gruppene som omtales i prosedyren skal ha gjennom hele prosessen
- tydeliggjøre oppgavene som skal utføres i prosessen
- sikre at det fremkommer av prosedyren at utdanningen skal vurderes opp mot kravene i kapittel tre i fagskoletilsynsforskriften
- overlate til styret å fatte endelig vedtak om godkjenning av en ny utdanning, da det er de som eventuelt får fullmakten
- tydeliggjøre i prosedyren hvilke endringer i eksisterende utdanninger som tilsier sakkyndig vurdering og når prosedyre QP01 skal benyttes
- redegjøre for hvordan kunnskapsgrunnlaget fra de årlige rapportene om utdanningskvalitet benyttes for å avgjøre om det er behov for en vesentlig endring av utdanningen.
- dokumentere hvordan de årlig vurderer om utdanningene oppfyller gjeldene krav, og beskrive dette i kvalitetshåndboka
- utvikle oppvekstdelen av fagområdet for en eventuell fremtidig godkjenning
- klargjøre hvem som skal vurdere og hvordan de skal vurdere om en tverrfaglig utdanning faller inn under fagområdet eller ikke
- sikre at fagmiljøet innen oppvekstfag blir stort og stabilt nok til å dekke undervisnings-, kvalitetssikrings- og utviklingsoppgavene innen fagområdet oppvekst
- sikre at fagmiljøets kompetanse innen oppvekstfag er bred nok til å dekke de viktigste delene av fagområdet
- sikre at flere ansatte får formell nettpedagogisk kompetanse i et slikt omfang at de kan utvikle pedagogiske metoder og verktøy på nett
- utvikle et større nettverk av samarbeidspartnere innen oppvekstfag

Videre har komiteen følgende råd for videre utvikling:

Tilbyder bør:

- angi vektning av praksis i hver av utdanningene i fagskolepoeng, og sikre at informasjonen kommer frem på vitnemålet
- vurdere en nedre grense for antall studenter i en klasse for å sikre et tilfredsstillende læringsmiljø
- utvikle bedre rutiner for å ivareta nettstudentenes behov for informasjon
- arbeide videre med planene om å bli medlem av studentsamskipnaden
- legge til rette for at studenter som bruker MAC kan gjennomføre et nettstudium ved fagskolen
- vurdere om styret skal oppnevne sakkyndige

- vurdere om det er mulig å gjøre prosessen med oppretting av nye utdanninger mer tidsbesparende
- tydeliggjøre hvilke parter som skal være enige i om det skal opprettes en styringsgruppe
- vurdere nødvendigheten av styringsgruppe og referansegruppe i utviklingen av utdanningen
- vurdere om det er hensiktsmessig å etablere tre ulike prosedyrer for å sikre presisjonsnivået og innholdet i prosedyren: Prosedyre for opprettelse av nye utdanninger, prosedyre for videreutvikling av etablerte utdanninger og prosedyre for å føre tilsyn med eksisterende utdanninger
- utarbeide en strategi for fagområdet som omfatter kompetanseutvikling av fagmiljøet innenfor fagområdet
- utvikle fagmiljøets formelle nettpedagogiske kompetanse for å kunne kvalitetssikre og utvikle nettbaserte utdanninger innen fagområdet
- øke fagmiljøets samlede barnehagefaglige kompetanse for å kunne forvalte en fagområdegodkjenning innen oppvekstfag
- legge til rette for at alle studentrepresentanter kan delta på opplæring hos ONF
- vurdere om det vil være hensiktsmessig å ha kritiske verdier for hver av de kvantitative indikatorene
- iverksette tiltak for å sikre at flere studenter besvarer brukerundersøkelsen dersom denne skal være grunnlag for vurdering av tilfredshet med studiet
- vurdere om det er hensiktsmessig at ledelsen har tilgang til resultatene av studentenes emneevalueringer, og om de rutinemessig skal gjennomgå evalueringene
- konkretisere tiltakene som skal iverksettes på grunnlag av resultater og avvik som er innhentet og analysert i årsrapporten
- vurdere om det er hensiktsmessig med en samlet liste over tiltakene for kvalitetsforbedring som fremgår i årsrapporten, med en avgivelse av hvem som er ansvarlig for å følge opp de ulike tiltakene
- tydeliggjøre hvilke vurderinger som er gjort med hensyn til fagskolens utdanningskvalitet i årsrapporten
- se resultatene fra alle evalueringer, samtaler, samarbeidsmøter med mer i sammenheng og oppsummere fagskolens styrker og hovedutfordringer i et eget avsnitt i årsrapporten
- redegjøre for hvordan og når mindre endringer av studieplaner gjøres, samt hvordan innspillene fra samarbeidspartnerne benyttes i dette arbeidet
- klargjøre hvordan forslag til endringer i utdanningen som fremkommer i emneevalueringer, sensorenes tilbakemeldinger, lærernes evalueringer og fagråd håndteres og implementeres
- redegjøre for hvordan forslag til endringer som kan være relevante for flere utdanninger deles på tvers av utdanninger
- redegjøre for når endringer ansees som så store at det er behov for å benytte prosedyre *QP01 Etablering av- og videreutvikling av utdanninger FiØ*
- utdype hva de mener er oppdatert og relevant yrkeserfaring i kravspesifikasjonen for undervisningspersonalet knyttet til de spesifikke utdanningene
- lage en plan for hvordan samarbeidspartnere fra yrkesfeltet kan bidra i undervisnings-, kvalitetssikrings- og utviklingsoppgavene innen fagområdet
- sikre at de ansatte hospiterer på ulike tjenestesteder innenfor fagområdet slik at deres samlede kompetanse dekker flere fagfelt
- styrke og utvikle samarbeidet med yrkesfeltet, særlig med kommunene

- sikre tilstrekkelig deltakelse i fagrådene, eller eventuelt vurdere andre samarbeidsformer
- vurdere å ha felles fagråd med andre skoler i Østlandssamarbeidet
- utdype hva som er forskjellen på en intensjonsavtale og en samarbeidsavtale, da intensjonsavtalene fremstår som bindende avtaler
- oppgi kontaktpersoner i samarbeidsavtalene fra henholdsvis FiØ og samarbeidspartner
- standardisere praksisavtalene der det ikke er særskilte forhold som gjør at avtalen må skille seg ut
- bygge malen for praksisavtaler på avtalen for *logistikk og servise i helsetjenestene*
- sikre at faglærerne i tilstrekkelig grad deltar i faglige nettverk slik at de holder seg oppdatert faglig og med hensyn til utviklingen i yrkesfeltet
- vise tydeligere hvilke konkrete resultater fagmiljøets deltakelse i samarbeid og nettverk har gitt dersom det er resultater som ikke kommer frem av søknaden med vedlegg
- kartlegge hvilke nettverk/fagråd/referansegrupper som finnes innen yrkesfeltet og søke deltakelse i disse
- beskrive hvordan endringsforslag fra fagrådene skal jobbes med videre og hvem som har fullmakt til å gjennomføre disse endringene

2 Tilsvarsrunde

NOKUT mottok 21. september 2018 tilbakemelding fra søkeren, på de sakkyndiges vurdering i utkast til tilsynsrapport.

Under presenterer vi søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen, samt de sakkyndiges tilleggsvurdering av de opprinnelig underkjente kravene.

2.1 Søkers tilbakemelding

NASJONALT OPRGAN FOR KVALITET I
UTDANNINGEN NOKUT
Postboks 578
1327 Lysaker

Vår ref.: 17/07373-11
Deres ref.:
Dato: 20.09.2018

Tilsvaret til utkast av tilsynsrapport – Fagskolen i Østfold (FiØ) – søknad om godkjenning av fagområde Helse stedbasert og nettbasert med samlinger.

Konklusjon etter sakkyndig vurdering:

Søknad om fagområdegodkjenning for helse og oppvekst anbefales ikke godkjent. Som det fremkommer av rapporten er flere krav oppfylt for fagområdet helse, men ikke for oppvekst. Det samme gjelder for stedbaserte og nettbaserte utdanninger.

Svar FiØ: Basert på sakkyndiges vurdering og tilbakemelding har styret og ledelsen ved FiØ besluttet å avgrense søknaden for fagområdegodkjenning til å gjelde fagområde Helse stedbasert og nettbasert med samlinger. Basert på vedtaket, har vi redegjort for avgrensningen i eget vedlegg. Se *vedlegg 01 Fagområdets avgrensning*. Vi er likevel uenig i sakkyndiges vurderinger angående akkreditering for nettbaserte studier med samlinger. Vi mener FiØ har et godt og sterkt nok fagmiljø til å kunne utvikle nye, samt videreutvikle egne nettutdanninger. FiØ har drevet nettundervisning på flere utdanninger innen teknisk helt siden 2012 og helse siden 2016. Selv om helse har kortere fartstid, er fagmiljøet innen nettutdanninger samlet sett robust. Fagområdene drar stor nytte av den samlede nettpedagogiske kompetansen. Det arrangeres utviklingsdager flere ganger i året. Der samles blant annet faglærere fra nettundervisning hvor de har erfaringsutveksling og iverksetter tiltak for forbedringer. På bakgrunn av sakkyndiges vurdering og tilbakemelding ser vi at det er behov for en funksjon som nettpedagogisk ansvarlig på tvers av fagområdene. Vedkommende skal ha ansvar for pedagogisk utvikling i forhold til nettbaserte utdanninger, utvikle felles rammer for nettundervisning, være koordinator for nettlærere, innsamle erfaringsdata til utviklingsarbeid og være en teknisk støtte. Denne funksjonen trår i kraft oktober 2018. Sammen med gjennomførte og planlagte kompetansehevende tiltak for faglærerne innen fagområdet helse, vil dette styrke fagmiljøet ytterligere. Ytterligere begrunnelse for dette kommer i pkt. 3.3 i tilsvaret og i vedlegg 04 og 05. I tillegg er det vedlagt uttalelse fra Fylkeskommunens IT-sjef om fagskolens infrastruktur og system for å drive nettundervisning. Vi mener dette bør styrke vår posisjon for å kunne bli akkreditert også for nettstudier med samlinger. Se *vedlegg 02 Uttalelse fra Fylkeskommunens IT – sjef Anders Aagard Sørby*.

2.1 Grunnleggende forutsetninger – Tilbyder må:

Endre formuleringene i § 5 i styrevedtektene for at disse skal tilfredsstillende krav til fagskoleloven.

Svar FiØ: Godtatt, gjennomført og implementert. Styrevedtekter er endret, styrevedtatt og signert. Se *vedlegg 03 Styrevedtekter FiØ 22.08.2018_signert*

3.3 Strategi – Tilbyder må:

- begrunne grunnlaget for stabil virksomhet i en femårsperiode
- utvikle en strategi for fagområdet det søkes godkjenning for
- involvere styret i arbeidet med å utvikle en strategi for fagområdet

Svar FiØ: Godtatt og gjennomført (a, b og c). Det er etablert en underliggende strategi av den generelle som forelå i den opprinnelige søknaden, som kun berører fagområdet Helse. Her begrunnes også grunnlaget for stabil virksomhet i en femårsperiode, og styret har vært involvert i prosessen med utviklingen av denne. Et utkast av strategien ble tilsendt styremedlemmene i forkant av styremøtet 6. september 2018 der den også ble gjennomgått, diskutert og vedtatt. Her fikk styret både tid og god anledning til å komme med innspill til innholdet. Det er enstemmig enighet i at denne strategien skal foreligge for neste periode. Se *vedlegg 04 Strategidokument Helse og vedlegg 05 Handlingsplan strategi Helse* som redegjør for tiltak vedrørende kompetanseheving, pkt. 1.1

3.4 Tilbyders organisering og infrastruktur - Tilbyder må:

- a) sikre at informasjonen som gis til studentene i punkt 6.1 b) i studiekontrakten er korrekt

Svar FiØ a): Godtatt, gjennomført og implementert. Studiekontrakt er oppdatert iht. studiekvalitetsforskriften §5-2 (2) c), og punkt 6.1 i kontrakten er endret. Denne ble gjeldende fra skolestart 2018. Videre har fagskolen oppdatert øvrige deler av studiekontrakten basert på ny fagskolelov. Se *vedlegg 06 Studiekontrakt FiØ 2018-2019*.

b) sikre at læringsverktøyene som blir benyttet på utdanningene som tilbys over nett fungerer som de skal
Svar FiØ b): Godtatt og gjennomført. FiØ mener observasjon gjort under institusjonsbesøket ikke stemmer overens med de faktiske forhold. Skoleåret 2016-2017 hadde vi utfordringer med samskrivingsverktøy i en kort periode ved innføring av Office 365. IT support og IKT pedagogisk ansvarlig var tett på studentene spesielt i denne perioden, og iverksatte flere tiltak. Her er det flere potensielle feil som ikke nødvendigvis må lastes på infrastruktur. Vi har blant annet sørget for økt opplæring av studentene og faglærere. Senest i 2018 kjørte vi internopplæring/workshop på hele Office 365 med vekt på samskrivingsverktøy for alle ansatte i en periode over 10 uker. Dette har resultert i at faglærerne er tryggere og bedre i stand til å veilede og bistå studenter underveis. Vi har opprettet et eget undervisningsrom med stasjonær pc og nettkabel for å sikre at det ikke skaper forstyrrelser eller forsinkelser i undervisningen. Tjenesten har altså blitt vesentlig forbedret de siste to årene.

Ved skolestart arrangeres det opplæring for alle studenter på programvare og bruk. Vi gjør studentene oppmerksomme på krav til pc og hjemmenettets kapasitet for å sikre at nettundervisningen fungerer optimalt. I tillegg har studentene tilgang på IT support både sentralt ved Fylkeskommunen og IKT pedagogisk ansvarlig lokalt her på skolen. Før oppstart får studentene tilsendt veiledning for kjøp av bærbar PC. Se *vedlegg 07 Veiledning for kjøp av bærbar PC FiØ*. Vi henviser også til uttalelse fra fylkeskommunens IT-sjef. (*vedlegg 02*)

- c) tydeliggjøre hvilket ansvar fagskolestyret, ledelsen og gruppene som omtales i prosedyren skal ha gjennom hele prosessen
d) tydeliggjøre oppgavene som skal utføres i prosessen
e) sikre at det fremkommer av prosedyren at utdanningen skal vurderes opp mot kravene i kapittel tre i fagskoletilsynsforskriften
f) overlate til styret å fatte endelig vedtak om godkjenning av en ny utdanning, da det er de som eventuelt får fullmakten
g) tydeliggjøre i prosedyren hvilke endringer i eksisterende utdanninger som tilsier sakkyndig vurdering og når prosedyre QP01 skal benyttes

Svar FiØ c, d, e, f, g): Godtatt og gjennomført. Vi har etter sakkyndiges og NOKUTs anbefalinger etablert en prosedyre for utvikling av nye utdanninger, en for videreutvikling av eksisterende utdanninger og en for tilsyn og revisjoner. Disse redegjør for ansvar, roller, oppgaver, hvordan utdanningene skal vurderes opp mot kravene i fagskoletilsynsforskriften, at styret godkjenner utdanninger, samt når det er behov for sakkyndig vurdering ved endringer. Prosedyrene er utkast til NOKUT og sakkyndiges vurdering. De er ikke implementert i kvalitetssystemet per i dag. Se *vedlegg 08 QP01 Utvikling av nye utdanninger, vedlegg 09 QP01-V1 Arbeidsflyt fase 1 Utviklingsprosessen, vedlegg 10 QP01-V2 Arbeidsflyt fase 2 godkjenningsprosessen, vedlegg 11 QP02 Endring av eksisterende utdanninger, vedlegg 12 QP02-V1 Arbeidsflyt fase 1 Utviklingsprosessen, vedlegg 13 QP02-V2 Arbeidsflyt fase 2 Godkjenningsprosessen, vedlegg 14 QP03 Tilsyn og revisjoner ved Fagskolen i Østfold*.

- h) redegjøre for hvordan kunnskapsgrunnlaget fra de årlige rapportene om utdanningskvalitet benyttes for å avgjøre om det er behov for en vesentlig endring av utdanningen.

Svar FiØ h): Godtatt og gjennomført

Kvalitetshåndboken FiØ er oppdatert basert på sakkyndiges og NOKUTs tilbakemelding og vedlagt som utkast til vurdering i tilsvaret. Endringene i håndboken redegjør for hvordan vi bruker kunnskapsgrunnlaget og er markert med

rød tekst. Spesielt er dette omtalt i kapittel 5, og dels kapittel 9 i kvalitetshåndboken. Se *vedlegg 15 Kvalitetshåndbok FiØ UTKAST*.

4.1 Fagområdets avgrensning - Tilbyder må:

Klargjøre hvem som skal vurdere og hvordan de skal vurdere om en tverrfaglig utdanning faller inn under fagområdet eller ikke.

Svar FiØ: Godtatt og igangsatt dokumentasjonsarbeid. Som det fremgår i vedlagte prosedyrer (vedlegg 8 og 11) skal de også inneholde et vedlegg vedrørende retningslinjer for tverrfaglige utdanninger. Vedlegget er fortsatt under arbeid, men vi har tatt stilling til fremgangsmåte og innhold. Ved utvikling av tverrfaglig utdanning skal vedlegg 1 og 2 følges, og utdanningsledere fra berørte fagområder inkluderes helt fra start. Allerede i forprosjektfasen vurderes eier av utdanningen, altså hvilket fagområde utdanningen skal ligge inn under. Dette vurderes av utdanningslederne i felleskap. De har det overordnet faglige og pedagogiske ansvaret for fagområdene og er best skikket til å vurdere dette. Det sendes som forslag til styrevedtak sammen med søknad om videre utviklingsarbeid. I forprosjektfasen skal utdanningens overordnede læringsutbytte, opptakskrav og kjernekompetanse kartlegges. 2/3 av utdanningens sentrale deler, tyngden av fagmiljø og kjernekompetanse, sammen med læringsutbyttene og opptakskrav danner et grunnlag hvilket fagområde den tilhører og skal eies av. Det skal etableres en signert samarbeidsavtale mellom fagområdene. Denne avtalen skal definere de administrative oppgavene rundt utdanningstilbudet som etablering av og vedlikehold av studieplan, opptak, fagmiljøets ressursfordeling, undervisningsplan, eksamen med mer.

4.2 Fagmiljø – Tilbyder må:

Sikre at flere ansatte får formell nettpedagogisk kompetanse i et slikt omfang at de kan utvikle pedagogiske metoder og verktøy på nett.

Svar FiØ: Godtatt, delvis gjennomført og planlagt videre tiltak. Viser til vedlagte strategidokument og handlingsplan pkt. 1.1.1 som beskriver status og tiltak på kompetanseheving innen nettpedagogikk. (*vedlegg 04 og 05*)

Fra tidspunktet opprinnelig søknad ble innsendt 30.10.2017 er følgende tiltak gjennomført: Fire faglærere har gjennomført kurs om nettpedagogikk. Kurset omhandler læringsteorier, struktur, organisering, læringsaktiviteter, vurderingspraksis og kvalitetsutvikling. Videre å bygge opp nettstudier for fagskolestudenter på tilsvarende eller annen læringsplattform og ved hjelp av øvrige digitale hjelpemidler. Alle faglærere har deltatt på foredrag med tema «Hvordan styrke den nettpedagogiske kompetansen».

Påbegynte tiltak:

- Master i yrkespedagogikk. Fokus er profesjonell kunnskapsutvikling av skolens nettpedagogikk.
- Det er allerede gjennomført møter som et ledd i at det skal oppnevnes en nettpedagogisk ansvarlig som vil inneha en støttefunksjon til fagmiljøet. Funksjon iverksettes innen utgangen av oktober 2018.

Planlagte tiltak: Alle faglærere vil få tilbud om videreutdanning innen nettpedagogikk- studiet IKT for lærere (30 studiepoeng). Estimert 4 faglærere har gjennomført innen 2019 og ytterligere 2 innen 2020. Vi har oppdatert CV ene til alle ansatte for ny avgrensning og vedlegg 3 i opprinnelig søknad med blå tekst, *tabell over undervisningspersonale* som er vedlagt i tilsvaret. Se *vedlegg 24 Tabell over undervisningspersonale*, samt *vedlegg 16-23 CV* på respektive.

Øvrige MÅ og BØR punkter i tilsynsrapport:

Svar FiØ: FiØ har gjennomlest rapporten og gjennomgått alle tilbakemeldingene fra sakkyndige og NOKUT. Vi synes tilbakemeldingene er svært konstruktive og til hjelp i vårt forbedringsarbeid fremover. Basert på disse, har vi derfor vedlagt en liste over alle MÅ og BØR punkter som viser at vi har tatt stilling til, vurdert og iverksatt tiltak på de aller fleste punkter med ansvarlig og dato. Da fagområdet er avgrenset til Helse stedbasert og nettbasert med samlinger, utgår punktene som berører Oppvekst. Vi vil likevel ta anbefalingene til etterretning ved en eventuell søknadsprosess om akkreditering for Oppvekst på et senere tidspunkt. De har nå fått status «utgår» i denne omgang. Status på samtlige punkter er fremstilt i *vedlegg 25 Tilsynspunkter NOKUT med tiltaksplan*. Det gjøres oppmerksom på at FiØ ikke fikk anledning til å korrigere eventuelle feil og misforståelser iht. NOKUTs formelle saksgang.

2.1 Administrativ tilleggs vurdering

§ 4-1 (1) Grunnleggende forutsetninger

FiØ har endret formuleringene i § 5 i styrevedtektene slik at styrets ansvar for å oppnevne klageinstans nå kommer tydelig frem. Vedtektene tilfredsstillende kravene i fagskoleloven.

Konklusjon

Ja, tilbyder oppfylder de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning, jf. § 3-1. Kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.2 Sakkyndig tilleggs vurdering

Fagskolen i Østfold har i sitt tilsvarende valgt å avgrense søknaden til fagområdet *helse*. De underkjente kravene som er knyttet til fagområde *oppvekst* faller dermed bort. Dette gjelder §§ 4-2 (1), 4-2 (2), 4-5 (1) og 4-6 (1). Vår vurdering under er derfor kun knyttet til de kravene som ikke var oppfylt for helse.

§ 4-3 (3) Strategi

FiØ dokumenterer i vedlegget «Strategiplan for fagområdet helse» grunnlaget for stabil virksomhet i en femårsperiode på en god måte. I samme dokument er mål og strategier for kommende femårsperiode tydeliggjort og i vedlegget «Handlingsplan helsefagavdelingen FiØ» konkretiseres tiltak for kompetanseheving.

Arbeidet med strategien er forankret og behandlet i fagskolestyret.

Konklusjon

Ja, tilbydets strategi for fagområdet gir grunnlag for stabil virksomhet i en femårsperiode. Kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

§ 4-4 (1) a) Informasjon til studentene

FiØ har oppdatert studiekontrakten og sikret at informasjon i punkt 6.1 b) er korrekt. Informasjonen i studiekontrakten viser hvilke muligheter studentene har til å fullføre påbegynt utdanning dersom fagskolen misligholder kontrakten.

I punkt 4 a) står det at «studenten skal sette seg inn i og følge fagskoleloven, skolens retningslinjer og forskrifter fastsatt av styret.» Vi anbefaler at FiØ går tilbake til tidligere formulering når det gjelder studentenes ansvar.

Konklusjon

Ja, tilbyder har velfungerende studieadministrative tjenester og god informasjon til studentene. Kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

§ 4-4 (1) c) Ressurser og fasiliteter

FiØ mener vårt inntrykk av utfordringer knyttet til læringsverktøyene for nettbaserte utdanninger ikke stemmer overens med de faktiske forhold. De har i tilsvaret redegjort for hvilke utfordringer de har

hatt, og hvordan de har håndtert disse. Vi anser etter dette at infrastrukturen knyttet til nettbaserte utdanninger er tilfredsstillende.

Utfordringene med samskrivingsverktøy som vi ble gjort oppmerksom på på institusjonsbesøket var knyttet til innføring av Office 365. FiØ mener derfor at problemene ikke bare kan lastes infrastruktur. Vi ser det som positivt at faglærerne har fått internopplæring på Office 365 med vekt på samskrivingsverktøy, slik at de i større grad kan veilede studentene i bruk av verktøyet.

Vi anser det videre som positivt at FiØ vil oppnevne en nettpedagogisk ansvarlig på tvers av fagområdene, og øke fagmiljøets nettpedagogiske kompetanse via ulike kurs og utdanning i løpet av de neste årene. Dette er tiltak som styrker de nettbaserte utdanningene, og bidrar til å sikre et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter på nettbaserte utdanninger.

Konklusjon

Ja, ressurser og fasiliteter er tilpasset utdanningsvirksomheten og utgjør et fullt forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter også på de nettbaserte studiene. Kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

§4-4 (1) d) Rutiner for opprettelse og utvikling av utdanninger

Fagskolens rutiner beskrives gjennom tre prosedyrer (QP01 *Utvikling av ny utdanning FIØ*, QP02 *Videreutvikling av eksisterende utdanning FiØ* og QP03 *Tilsyn og revisjon ved fagskolen i Østfold (uferdig)*) og gjennom to tilhørende arbeidsflytfaser per prosedyre. Arbeidsflytfasen for tilsyn og revisjon er ikke ferdigstilt.

Rutinene viser tydelig hvilket ansvar fagskolestyret, ledelsen og gruppene som omtales i prosedyren skal ha gjennom hele prosessen. Oppgavene som skal utføres er tydelig beskrevet med henvisning til fagskoletilsynsforskriften der dette er hensiktsmessig.

Rutinene viser at det er fagskolestyret som fatter endelig vedtak om godkjenning av ny utdanning og når større endringer i studier er vurdert av sakkyndig komité. Prosedyren QP02 tydeliggjør når endringene er av et slikt omfang at de skal behandles i sakkyndig komité.

Rutinene, sammen med kvalitetshåndboka, viser hvordan kunnskapsgrunnlaget fra de årlige rapportene om utdanningskvalitet skal benyttes for å avgjøre om det er behov for en vesentlig endring av utdanningen.

Presisjonsnivået i de tre prosessene ivaretas på en god måte gjennom at hver av prosessene har sin egen prosedyre.

Konklusjon

Ja, tilbydere har tilfredsstillende rutiner for opprettelse av nye utdanninger og videre utvikling av etablerte utdanninger. Kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

§ 4-4 (1) g) Fungerende system for kvalitetssikring

Det er gjort en rekke endringer under flere kapitler i fagskolens kvalitetshåndbok. I kvalitetshåndboken (kapittel 5) beskrives hvordan FiØ årlig skal vurdere om utdanningene oppfyller

gjeldende krav. Her kommer det tydelig frem hva som er grunnlaget for en slik vurdering, blant annet med henvisninger til paragrafer i fagskoletilsynsforskriften og styrets kvalitetsmål. Kvalitets- håndboken definerer også ansvarsfordelingen i kvalitetsarbeidet.

Konklusjon

Ja, tilbyder har et fungerende system for kvalitetssikring. Kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

§ 4-5 (3) Pedagogisk kompetanse

FiØ har lagt ved en oppdatert tabell over undervisningspersonalet som tydeliggjør hver enkelts digitale kompetanse. Her fremgår det at fire av de ansatte har kompetanse til å bygge opp nettstudier på LMS ved hjelp av digitale virkemidler, i tillegg til de fire som har nettlærerutdanning. Dokumentasjonen viser at den nettpedagogiske kompetansen i fagmiljøet er større enn det som fremgikk i søknaden.

FiØ har siden søknadsfristen gjennomført noen tiltak for å øke fagmiljøets kompetanse i planlegging, utvikling, gjennomføring og evaluering av læring via nett. Fire faglærere gjennomførte kurs i Vestfoldmodellen våren 2018. Høsten 2018 ble det opprettet en tverrfaglig gruppe (helse og teknisk) for pedagogisk personale som underviser på nettutdanninger. Vi mener dette er et godt tiltak for å sikre erfaringsutveksling og kunnskapsdeling, siden de ansatte på tekniske fag har lenger erfaring med nettbaserte utdanninger enn de på helsefag.

Vi anser videre at FiØs planer for satsing på økt nettpedagogisk kompetanse hos faglærerne, er et steg i riktig retning. Alle faglærerne skal tilbys å ta utdanningen (IKT for lærere, med 30 studiepoeng), og ut fra skolens fagområdestrategi for helse for 2019-2023, ser vi at å øke den nettpedagogiske kompetansen er et prioritert område i 2019-2020 (fire faglærere fra helse høsten 2019 og to fra helse høsten 2020). Vi anser det også som positivt at det skal oppnevnes en person som er nettpedagogisk ansvarlig på tvers av fagområdene, da dette er et tiltak som vil styrke de nettbaserte utdanningene.

Fagmiljøet har nettpedagogisk kompetanse i et omfang som gjør det mulig å utvikle pedagogiske metoder og verktøy. Tiltakene og planene FiØ har vil styrke denne kompetansen ytterligere.

Konklusjon

Ja, fagmiljøets ansatte har nettpedagogisk kompetanse (kompetanse i planlegging, utvikling, gjennomføring og evaluering av læring via nett) i et omfang som gjør det mulig å utvikle pedagogiske metoder og verktøy. Kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte for nettbaserte utdanninger.

2.3 Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Vi anbefaler at NOKUT godkjenner fagområdet *helse* ved Fagskolen i Østfold.

3 Vedtak

Fagområdet *helse* ved Fagskolen i Østfold akkrediteres.

Tilbyder gis fullmakt til å opprette og endre stedbaserte og nettbaserte utdanninger. Fullmakten omfatter også opprettelse på nye studiesteder.

Vedtaket er fattet med hjemmel i

- lov om høyere yrkesfaglig utdanning § 5
- forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 5-1 (2)

4 Vedlegg

4.1 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av

- søknad datert 30. oktober 2017, NOKUTs saksnummer 17/07393-1
- revidert søknad datert 13. februar 2018, NOKUTs saksnummer 17/07393-3
- ettersendte dokumenter datert 25. april 2018, NOKUTs saksnummer 17/07393-17
- tilsvare datert 20. september 2018, NOKUTs saksnummer 17/07393-14

4.2 Sakkyndig komité

Kravene til sakkyndige står oppført i fagskoletilsynsforskriften kapittel 2. De sakkyndige skal vurdere om søknaden oppfyller kravene for godkjenning av fagområde, jf. fagskoletilsynsforskriften kapittel 4.

Den sakkyndige komiteen har bestått av følgende medlemmer:

Frøydis Nåheim, høyskolelektor/ universitetslektor, OsloMet

Frøydis Nåheim er høyskolelektor/ universitetslektor ved OsloMet (tidligere Høgskolen i Oslo Akershus), der hun er emneansvarlig for flere emner ved bachelorutdanningen i prehospitalt arbeid – paramedic. Hun er sykepleier med spesialutdanning i anestesi, har grunnfag i praktisk pedagogikk og en master i yrkespedagogikk. Nåheim har arbeidet som sykepleier/ spesialistsykepleier i nærmere 20 år, hun har over 10 års erfaring som høyskolelektor ved ulike helsefaglige profesjonsutdanninger og har lang og variert erfaring med pedagogisk utviklingsarbeid, herunder studieplanarbeid. Nåheim har også god kompetanse innen nettstudier. Som fagsjef ved NKI Nettstudier var hun ansvarlig for nettstudier og kurs innenfor helsefag og pedagogikk i nærmere fire år. Hun utviklet blant annet flere nettbaserte fagskoleutdanninger innen helsefag som ble søkt godkjent av NOKUT.

Fagrådgiver Tone Hee Åker, OsloMet

Tone Hee Åker er utdannet vernepleier med videreutdanning i målrettet miljøarbeid og mastergrad i helsefagvitenskap. Åker har lang arbeidserfaring fra arbeid i 1. og 2. linjetjenesten og har bred erfaring med veiledning av fagpersonell på ulike nivåer, brukere og pårørende. Frem til februar 2013 var hun ansatt som vernepleierkonsulent i Oslo kommune hvor hun hadde faglig ansvar for tjenester knyttet til vedtak om praktisk bistand og opplæring, og kurs og opplæringsvirksomhet. Hun har tidligere hatt stilling som prosjektleder i familieveiservisningsprosjekt ved Oslo Universitetssykehus, som vernepleierkonsulent ved skole og autismesenter, som fagkonsulent i habiliteringstjenesten og som fagkonsulent ved Norsk Forskningsinstitutt for barn med utviklingsforsinkelser. Åker har som fagrådgiver ved vernepleierutdanningen hatt jevnlig kontakt med studenter og praksisfeltet, og har hatt arbeidsoppgaver knyttet til oppfølging, evaluering og revidering av studieprogrammet. Hun har basiskompetanse i høgskole og universitetspedagogikk. Åker har vært sakkyndig for NOKUT både ved godkjenning av fagskoleutdanninger innenfor helsefag og fagområde.

Målfrid Bleka, rådgiver, NAFO

Målfrid Bleka er rådgiver på Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO). Hennes arbeidsoppgaver er å lede nettverk og prosjekter, gi råd og veiledning, i tillegg til å utvikle nettbaserte barnehageressurser. Arbeidet retter seg mot ulike nivåer i barnehagesektoren; fra barnehager, barnehagemyndighet og fylkesmannen til universiteter og høyskoler. Fokuset i arbeidet er å bidra til at alle barn skal få en likeverdig barnehagetilbud i et inkluderende fellesskap – forankret i Rammeplan for barnehagen. Bleka er utdannet førskolelærer med mastergrad i barnehagepedagogikk. Hun har 18 års erfaring som pedagogisk leder og styrer i barnehage. Bleka har vært sakkyndig for NOKUT ved godkjenning av fagskoleutdanninger innenfor oppvekstfag.

Stein Aarskog, rektor Norges grønne fagskole – Vea

Stein Aarskog er rektor ved Norges grønne fagskole – Vea. Han er utdannet førskolelærer med fordypning i sosialfag med ledelse, og har jobbet i 11 år som daglig leder i en privat barnehage med 4 avdelinger. Aarskog har jobbet som daglig leder i til sammen 21 år, hvorav de siste 8 årene på Vea. De to første årene var han pedagogisk utviklingsleder og assisterende rektor, der en sentral arbeidsoppgave var å jobbe med skolens fagområdesøknad. Vea fikk sin godkjenning for fagområdet

«grønne design- og miljøfag» i 2012. Samme år startet Aarskog som rektor ved Veia og har gjennom dette 6 års erfaring fra å være rektor ved en fagområdegodkjent fagskole.

Ana Belén Ortiz Sánchez er andreårsstudent på studiet demensomsorg og alderspsykiatri ved Fagskolen aldring og helse, i Tønsberg. Hun er studentrepresentant i fagskolestyret.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til fagskolen som kan medføre inhabilitet. De sakkyndige har erklært at de ikke er inhabile i saken.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.

4.3 Saksgangen i søknadsbehandlingen

Vurdering av om søknaden er egnet for sakkyndig vurdering

NOKUTs saksbehandlere vurderer om søknaden oppfyller dokumentasjonskravene (hvorvidt søker har besvart søknadspunktene og sendt inn tilfredsstillende vedlegg), slik at den er egnet for sakkyndig vurdering. En søknad kan avvises dersom det framgår tydelig av dokumentasjon at forholdene som skal vurderes ikke fyller kravene til godkjenning. Vedtak om avvisning er et enkeltvedtak og kan påklages.

NOKUTs saksbehandlere kontrollerer også om styringsordning, reglement og system for kvalitetssikring tilfredsstillende forutsetningene i fagskoletilsynsforskriften § 3-1 og kapittel 5. Fagskolens rutiner for etablering av nye utdanningstilbud vil imidlertid bli vurdert av de sakkyndige i samarbeid med NOKUT senere i prosessen. Dersom det er større mangler i styringsordning, reglement, og system for kvalitetssikring, avslutter NOKUT saken med et vedtak om avslag etter den administrative gjennomgangen av søknaden. Vedtak om avslag er et enkeltvedtak og kan påklages.

Komplettering av søknad

Dersom søknaden ikke oppfyller dokumentasjonskravene, kan søkeren få mulighet til å komplettere søknaden. Frist for komplettering er normalt to uker. En søknad kan avvises dersom den ikke oppfyller dokumentasjonskravene.

Oppnevning av sakkyndig komité

Når søknaden anses som egnet for sakkyndig behandling, starter NOKUT prosessen med å sette sammen en sakkyndig komité. Fagskolen får forslaget til uttalelse. Dersom fagskolen har innvendinger, vil NOKUT vurdere disse og eventuelt gjøre endringer før oppnevningen.

Forberedelse til institusjonsbesøk

All kontakt mellom fagskolen og sakkyndige går gjennom saksbehandler i NOKUT. NOKUTs saksbehandlere fungerer også som sekretærer for komiteen. Tidspunkt for institusjonsbesøk fastsettes i dialog mellom fagskolen og NOKUTs saksbehandler. Komiteen gjennomfører et oppstartsmøte for å planlegge institusjonsbesøk og vurdere om det trengs supplerende dokumentasjon for at de kan gjennomføre vurderingen.

Fagskolen mottar program i god tid før besøket, slik at fagskolen kan legge til rette for at alle som komiteen ønsker samtaler med, kan møte.

Institusjonsbesøk

Institusjonsbesøket gjennomføres normalt over to til tre dager etter et oppsatt program. Komiteen møter vanligvis representanter for henholdsvis studenter, undervisningspersonale og eksterne samarbeidspartene, ansvarlige for fagområde og eventuelt andre fra ledelsen, studenttillitsvalgte og en representant for styret. Komiteen kan be om møter med andre grupper eller enkeltpersoner enn dem

som allerede er satt opp i programmet. Fagskolen viser også komiteen rundt i institusjonens lokaler. Også under institusjonsbesøket kan den sakkyndige komiteen be om utfyllende dokumentasjon.

Rapporten og tilsvaret

Komiteen begrunner sine vurderinger i en rapport. NOKUT sender et rapportutkast til fagskolen, og gir fagskolen mulighet til å kommentere eventuelle faktiske feil og misforståelser. Fristen er én uke.

Etter at rapportutkastet er justert for eventuelle feil og misforståelser, utformer komiteen sine konklusjoner og avgir rapport til NOKUT. Rapporten er da et offentlig dokument. NOKUT sender den til fagskolen som gis mulighet til å kommentere rapporten (gi et tilsvaret). I tilsvaret tillater NOKUT mindre justeringer i forhold til den opprinnelige søknaden. Fristen er seks uker. Tilsvaret fra fagskolen inngår i NOKUTs tilsynsrapport, som publiseres. De sakkyndige blir bedt om å komme med tilleggsvurdering på grunnlag av fagskolens kommentarer, med mindre tilsvaret er så omfattende at det er nærmere en ny søknad enn et tilsvaret.

NOKUTs vedtak

NOKUTs styre fattar vedtak på bakgrunn av rapporten fra den sakkyndige komiteen, Fagskolens kommentarer/tilsvaret og saksframlegg fra NOKUTs direktør. Rapporten og vedtaket blir publisert på NOKUTs nettsider.